

NCHAA SÁ NĬ XINÍ TÉ JUÀÁ NDĬHI NCHAA SÁ NĬ TECÚ DÓHO-DE

Xítóhó Jesucrístú xáhaⁿ-gã xii té Juàá nchaa nàcuáa cada-xi ñuyíú

¹ Te Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-gã xii Xítóhó Jesucrístú nchaa sá tá cùyatni vií-nă cada-xi ñuyíú-a cuendá sá cǔñaha-gã xii cue tée xìnu cuechi núú-gã, te Xítóhó Jesucrístú ní tendaha-gã ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gã ní quixi-xi ní cachí tnúhu-xi nchaa tnúhu-áⁿ xii yúhú té Juàá tée xìnu cuechi núú-gã, te nchaa tnúhu-áⁿ ndéé núú tütú-a. ² Te yúhú càhí tnúhu ndáá-í xii-ndo nàcuáa ní cáháⁿ Yă Ndiöxí, te càháⁿ ndáá tucu-í cuendá Xítóhó Jesucrístú, ndihi cuendá nchaa sá nĬ xiní-í.

³ Te váha táhú ñăyiu dàcuaha nchaa tnúhu ndéé núú tütú-a, te váha tucu táhú ñăyiu ndédóho, te váha tucu táhú nchaa ñăyiu tñì nacuáa càháⁿ-xi, chi sa ta cùyatni vií-nă nduu càda-xi nchaa nacuáa càháⁿ-xi.

Té Juàá cádũha-dé tutú quíhíⁿ ndaha ndi ùsá xichi cue ñăyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí

⁴ Te yúhú té Juàá cádũha-í tutú daquixi-í ndi ùsá xichi núú ndécú nchòhó ñăyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí ndécú d̀istritú Àsiá. Te mee-gã ná chindee chitúu ñaha-gã xii-ndo, te ío váha cuu iní-ndó c̀unde-cu-ndo. Te cuèi ndéé sanaha d̀iu-ni-gá ndécú, te d̀iu-ni-gá ndécú cuèi vitna, te ducaⁿ-ni

cùndecu-gá cuèi ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi, te ðiu-ni ðucaⁿ ïo na çhìndee chitúu ñaha ndì usá cue espíritú ndécú núú-gá xii-ndo, te ïo váha cuu iní-ndó cùndecu-ndo. ⁵ Te ðiu-ni ðucaⁿ na càda tucu Xítohó Jesucristú, te ðiu-gá cúú-gá Yaá càháⁿ ndáá, te ðiu-ni-gá ní xíhí-gá te díhna-gá ní ndoto, te dǎtnùní ndéé cuèé-gá te ndoto cue ñáyiú ní xíhí, te ðiu-ni-gá táxí tnùní-gá nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiú ndècu ñuyíú-a. Te ïo cùu iní ñáhá-gá xii-o, te mee-gá ní sati níñí-gá te ní xíhí-gá núú cùrúxí sá cuèndá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-o, te ní ndada ndoo ní ndada nine-gá iní-ó, ⁶ te vitna ní quide ñaha-gá xii-o dàtná cue téé yìndaha ñáyiú, te ní quide ñaha tùcu-gá xii-o dàtná cue dútú xínú cuèchi-o núú Tǎtá-gá Dútú Ndiöxí. Te vitna nchaa-o çhí ná càchí-ó sǎ ïo càhnu cuu Xítohó Jesucristú, te ïo cùnuu-gá, te ðucaⁿ-ni na cùnuu-gá ni caa ni quíhíⁿ. Te ðucaⁿ na cùnduu.

⁷ ;Te cundehe-ndo àndiu! Chi ichi xití vícò quixi Xítohó Jesucristú, te nchaa ñáyiú ndècu ñuyíú-a quini ñáhǎ-yu xii-gá, te tnàhá nchaa ñáyiú ïⁿ-ni cùu ndihí ñáyiú ní dánícuèhé ñáhá xii-gá quini ñáhǎ-yu, te nchaa ñáyiú xíndecu nihí ñuyíú, ñáyiú ñá túú cùu váha iní ñáhá xii-gá ndíhú iní-yu òré quini ñáhǎ-yu xii-gá, te ndáá sá dúcáⁿ càda-xi.

⁸ Te Yá Ndiöxí càchí-gá: “Yúhú ïo cùnuu-í chi ðiu-í sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ðiu-ni-í cundecu ndéé ná sáá nduu nàa-xi ndihí nchaa sá ìó, chi yúhú cundecu-í ni caa ni quíhíⁿ”, duha càchí Yá Ndiöxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vǎha. Chi ðiu-ni-gá sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ðiu-ni-gá ndécú-gá vitna, te

ducaⁿ-ni cùndecu-gá ñi caa ñi quíhíⁿ.

Té Juàá ní xini-dé Xítohó Jesucristú Yáá ío cùnnuu

⁹ Te yúhú té Juàá téé ndècu ndihí-ndo ichi Xítohó Jesucristú, tnàhá-í ndóhò-í cuèndá-gá dàtná ndóhó-ndó, te tnàhá-í nduu táhù-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo núú ndécú Yá Ndiöxí táxí tnùní-gá. Te ío quide cahnu iní-ó cuèi nándi yáha-o ndècu-o sá cuèndá Xítohó Jesucristú. Te yúhú ní ngava-í vecaá ìⁿ ñúú nání Pătmós, te ñúú-áⁿ cáá xití ndute lâmár. Te ducaⁿ ñi cuu cuèndá sá cãháⁿ-í tnúhu Yá Ndiöxí, te cãháⁿ váha-í cuèndá Xítohó Jesucristú.

¹⁰ Te ìⁿ nduu ndumìngú nduu nàtacá-ó chìñuhu-o Yá Ndiöxí ní quide ñaha Espiritú-gá xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te ní tecú dóho-í níhi ní cãháⁿ ìⁿ sá ñí cãháⁿ ndàa sátà-í te dàtná níhi cãháⁿ ìⁿ cútú ducaⁿ níhi ní cãháⁿ-xi. ¹¹ Te càchí sá cãháⁿ-áⁿ:

—Yúhú sa ndècu-í ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-í cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihí nchaa sá ío, te chido tnùní-n ìⁿ núú tütú sá ná dènehé núú ñáhà-í xii-n, te daquìhíⁿ-n tütú-áⁿ ndi úsá xichi núú xíndecu cue ñáyíu ndècu ichi Yá Ndiöxí xíndecu distritú Àsiá, ndaha ñáyíu ñúú Éfesú, ndaha ñáyíu ñúú Èsmirná, ndaha ñáyíu ñúú Përgamú, ndaha ñáyíu ñúú Tiàtirá, ndaha ñáyíu ñúú Sărdís, ndaha ñáyíu ñúú Filàdelfiá, ndaha ñáyíu ñúú Laodiceá, nchaa ñáyíu ñúú-áⁿ daquìhíⁿ-n tütú-áⁿ ndahá-yu —càchí sá cãháⁿ-áⁿ.

¹² Te ní nchócuñhu-í ndéhè-í núu ná cúú sá cãháⁿ-áⁿ, te ní xini-í xínutñí úsá tnàhá sá ñí cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ sá ndéé dité-xi, te núú dité-xi-áⁿ yíndòdo ìⁿ caa candíl. ¹³ Te cuádava tnuú nchaa xíáⁿ ní xini-í nútnñí Yáá cáá dàtná cáá nchàa

nchoo ñáyiú ndècu ñuyíú-a, te ñihnu-gá ìⁿ dóó cání cãa-xi ndéé núú sàhá-gá, te yìdúcúⁿnuu ìⁿ sìrchú ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ pèchú-gá. ¹⁴ Te idi díquí-gã cuìxíⁿ quiyí dàtná cuìxíⁿ idi dava mběé, àdi yúhá sá quée òré quidé vǐxiⁿ-xi, te tinùu-gá quidé-xí dàtná quidé-xí òré sàá itá ñuhú. ¹⁵ Te sáhá-gã súúní dàtásaⁿ-xi dàtná dátãsaⁿ sá nání bròncé òré càyú-xi ducaⁿ dàtásaⁿ-xi sáhá-gã, te dõndaha tnúhu cãháⁿ-gá quidé-xí dàtná quidé-xí dõndaha titní víhí yũte. ¹⁶ Te xio ndaha cùha-gá núndàha-gá úsá tnàhá chódíní, te mei yùhu-gá quéné ìⁿ yuchí cáhnú ndéé úú xio núú-xi, te núú-gã quidé-xí dàtná quidé-xí núú nchǐcanchii òré súúní ngòyo cahni.

¹⁷ Te sá dúcáⁿ cãa Yaá-áⁿ ñǐ xiní-í nũu xǐáⁿ ní yùhú-í ní nduá-í núú-gã, te ní cuu-í dàtná ìⁿ téé ní xíhí sá dúcáⁿ ïo ní yùhú-í, dico mee-gã ní sacáⁿ ndodo-gá ndaha cùha-gá núú yiqui cùñú-í, te ní cachí-gá:

—Vá yùhú-n, chi ñiu-ni yùhú sa ndècu-í ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñiu-ni yùhú cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihì nchaa sá ïó. ¹⁸ Te yùhú cùu-í Yaá ní xíhí te ní ndoto-í, te vitna ndècu vívù-í, te ducaⁿ-ni cùndecu-í ñǐ caa ñǐ quíhíⁿ. Te yùhú cúnùu-í núú nchàa ñáyiú ní xíhí te ñiu-ni-í cúnùu-í núú ndécũ-yu. ¹⁹ Te chido tnùnì-n nchàa sá ñǐ xiní-n-áⁿ ìⁿ núú tütú, ndihì nchaa nàcuáa cùu vitna, ndihì nchaa sá cádá-xí ndéé núú cuáháⁿ núú vèxi-gá. ²⁰ Te na cãhí tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi ndi usá chódíní ñǐ xiní-n yòtnì-í xio ndaha cùha-í, ndihì nàcuáa quèe-xi ndi usá sá ñǐ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, sá ndéé dité-xi te yìndodo ìⁿ caa candíl núú dité-xi-áⁿ. Te ndi ùsá chódíní-ãⁿ,

xíǎⁿ cúú-xí sǎ cútnùní iní-ó sǎ ndécú ùsá cue téé xìnu cuechi núú Yǎ Ndiǒxí, te ndì ùsá cue téé-áⁿ ndécú-güedě ndì ùsá xichi núú ndécú ñǎyiu ndècu ichi Yá Ndiǒxí. Te cuendá ndì ùsá sá ndèé díté-xi-áⁿ, xíǎⁿ cúú-xí sǎ cútnùní iní-ó sǎ ndécú ùsá xichi ñǎyiu ndècu ichi Yá Ndiǒxí —duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ.

2

Tnúhu sá cúú-xí ñǎyiu xǐndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Éfesú

¹ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xìnu cuechi núú Yǎ Ndiǒxí ndécú ñùú Éfesú sá cúú-xí cuè ñǎyiu xǐndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha ní cachí-gá: “Yúhú cúú-í Yaá núndàha úsá chódíní xio ndaha cùha-í, te xìca cuu-í núú ndécú ndì usá sá ñǎ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ, sá ndèé díté-xi te yǐndodo ìⁿ caa candíl núú díté-xi. ² Te yúhú xìn-í nchaa nàcuáa quìde nchohó ñǎyiu xǐndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Éfesú, te xìn-í sá ìo ndùcu ndee-ndo quide chiuⁿ-ndo cuendá-gá, te ío quìde cahnu iní-ndó ndècu-ndo quide-ndo chiuⁿ-gá. Te xìn-í sá ñà túú tnàhí tnàhá iní-ndó nàcuáa quìde nchaa ñǎyiu ndècu ichi cuehé ichi duha. Te xìn-í tucu-í sá xító ndèé-ndó cuè téé càchí sá ñǎ tendaha-í véxi càháⁿ tnúhu-í te ñá ndàá sá càháⁿ-güedé tnúhu-í, te ducaⁿ te cùtnuní iní-ndó sǎ ñǎ ndàá sá càháⁿ-güedé tnúhu-í. ³ Te xìn-í tucu-í sá ìo ndòho-ndo quide-ndo chiuⁿ cuendá-í, te ducaⁿ ìo quìde cahnu iní-ndó cuèi nándì yǎha-ndo, te ñá túú cùu dusaⁿ-ndo quide-ndo chiuⁿ-áⁿ. ⁴ Dico ñá túú cùu váha iní-í chi nchòhó ñá túú-gǎ quídé-ndó dàtná ní xóo cada-ndo

cũtnàhá vitna cùu vií-ni ní sándáá iní ñáhá-ndó xii-í, chi vitna ñá túú-gă cúú iní ñáhá vihi-ndo datná ní xóo cada-ndo dàvâ-áⁿ. ⁵ Te chí dándàcu iní nàcuáa ní xóo cada-ndo cũtnàhá vitna cùu saa ní sándáá iní ñáhá-ndó xii-í, te ndixi cuéchi iní-ndó sã ñà túú-gă quidé vâha-ndo ndècu-ndo vitna, te nucuíta saa tũcu-ndo cada-ndo datná ní xóo cada-ndo nděé díhna. Te nchòhó cada iní-ndó sã ndécú ndih-ndo ìⁿ sá ñi cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ, sá ndéé dité-xi te yìndodo ìⁿ caa candíl núú dité-xi. Te núú vá ndíxí cuéchi iní-ndó nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo ña, te quixi-í xocàni-í xǐáⁿ, te ducaⁿ sãtnahá-xi cada ñaha-í xii-ndo te núú vá ndíxí cuéchi iní-ndó nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo, te ducaⁿ te vá yõo-gá nàtacá chiñuhu ñaha xii-í ñuú-ndó. ⁶ Dico quide váha-ndo ìⁿ xichi chi dàquee tíhú-ndó nchaa sã quidé cué ñáyiu cùu nicolaitás, te yúhú tnàhá-í dáquèe tíhú-í nchaa sá quidé ñáyiu-áⁿ. ⁷ Te nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndiõxí xãhaⁿ-xi xii cué ñáyiu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xãhaⁿ-í xii Espíritú-gá xãhaⁿ-xi xii-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyiu sá nõu na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yãha-yu sá cuendá-í, te yúhú cada-í te nduu táhũ-yu cundecu váha-yu núú ndécú Yá Ndiõxí, duha cãhí Yaá cãháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñi chídó tnùní-í sá cúú-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñuú Éfesú.

Tnúhu sá cúú-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñuú Èsmirná

⁸ Te ní cachí tucu Yaá cãháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná cãháⁿ-gá ìⁿ núú tütú,

te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha téé xìnu cuechi núú Yă Ndiöxí ndécú ñúú Èsmirná sá cúú-xí cuè ñáyíu xĩndecu ichi-gá ndécú ñúú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú ndécù-í ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñíu-ni-í cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndíhi nchaa sá ìó, te ñíu-ni-í ní xíhí te ní ndoto-í ndécù-í vitna. ⁹ Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyíu ndècu ichi Yă Ndiöxí ndécú ñúú Èsmirná. Te xìní-í sá ìo ndòho-ndo ndecu-ndo sá cuendá-í, te xìní tucu-í sá ìo ndàhú-ndó dico cùu-ndo ñáyíu xĩndecu váha núú Yă Ndiöxí. Te xìní tucu-í sá ìo càháⁿ cuèhé ñáyíu isràél cuendá-ndó, dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cadá-yu sá cúú-yu ñáyíu isràél, chi cùú-yu ñáyíu xìnu cuechi mee-ni núú sàcuíhná. ¹⁰ Dico nchòhó vá yùhú-ndó cuèi nándi cùu nchaa sá ná ndòho-ndo cuendá-í, chi sàcuíhná cada-xi te ngava dava-ndo vècaá, te ducaⁿ càda-xi chi cuíní-xi coto ndéé ñáhá-xí xì-ndo núu ndisa sá vá ná túhú iní-ndó sá nchìcúⁿ nihnu-ndo ìchi Yă Ndiöxí. Te ndòho-ndo ùxí nduu dico vá ñáñá ndèé-ndó càncicúⁿ nihnu-ni-ndo ìchi-gá cuèi na cùú-ndó sá cuendá-gá, te yúhú cada-í te nduu táhú-ndó cùndecu-ndo ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ. ¹¹ Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xăháⁿ-ĩ xii Espíritú Yă Ndiöxí xăháⁿ-xi xii cue ñáyíu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi, te duha nduu tnúhu xăháⁿ-ĩ xii Espíritú-gá xăháⁿ-xi xii-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyíu sá nùu na cùndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yăha-yu sá cuendá-í te vá cuíta nihnú-yu na sàá nduu cuíta nihnu nchaa dava-gá ñáyíu, duha xăháⁿ-ĩ xii Espíritú-gá cúu-xi ñáyíu”, duha ní cachí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cúú-xí ñáyíu xĩndecu ichi Yă Ndiöxí

ndécú ñùú Èsmirná.

Tnúhu sá cúú-xí ñǎyiu xǐndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Pěrgamú

¹² Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná cǎháⁿ-gá ñⁿ núú tütú, te tendaha-ǐ quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yǎ Ndiǒxí ndécú ñùú Pěrgamú sá cúú-xí cuè ñáyiu xǐndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha cǎchí-gá: “Yúhú cúú-í Yaá néhé ñⁿ yuchí cání te ndèé úú xio núú-xi. ¹³ Te yúhú xìn-í nchaa nàcuáa quide nchohó cue ñáyiu xǐndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Pěrgamú, te xìní tucu-í sá ndécú-ndó núú ïo cùnuu yucu ñávǎha, te ñá túú dàña ndeé-ndó nchìcúⁿ nihnu-ndo ìchi-í, te ducaⁿ ïo sàndáá iní ñáhá-ní-ndó xii-í, te diu-ni ducaⁿ ñǐ quide-ndo cǔtnàhá ní sahní-güedé té Àntipás núú ndécú-ndó diu-ni núú dúcáⁿ ïo cùnuu yucu ñávǎha. Te ndí-áⁿ ñǐ quide ndáá ndíí ní xǐndecu ndíí ichi-í chí ní cǎháⁿ váha ndíí cuèndá-í. ¹⁴ Dico ñá túú cùu váha iní-í cuèndá ñⁿ úú sá quidé-ndó, chí ndècu ndíhi-ndo ñáyiu nchìcúⁿ nihnu-ni nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíí Bàlaám. Chí ndí-áⁿ ñà túú ní quide váha ndíí chí ní dácáhú ìní ndíí ñngá téé ní xínani Bàlác nàcuáa cada-dé canu ichi-dé cue ñáyiu isràél ñngá ichi sá ñà túú vǎha, chí ní xáhaⁿ tǎ Bàlác-áⁿ xii-yu sá cáxǐ-yu nchaa sá ndúú tǎhú nchaa sá ñǐ cadúha cue téé ñuyú-a dǎnani ñáyiu ndiǒxí te ñá ndàá sá ndiǒxí cúú-xí, te ní dácáhú ìní ñáhá-dǎ xii-yu sá cùndécú-yu ichi díí ìní. ¹⁵ Te ndècu ndíhi tucu-ndo ñáyiu nchìcúⁿ nihnu sá dácùaha cue ñáyiu cùu nicolaitás. Te nchaa sá dácùaha ñáyiu-áⁿ dáquèè tíhù-í, ¹⁶ te nchòhó chí dándixi

cuéchi iní sá ñà túú quède váha-ndo ndècu-ndo, chi núu ñáhá te quixi-í nàá-í ndìhi cue ñáyiu-án ndìhi yuchí cání sã quéné yùhu-í. ¹⁷ Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndiõxí xãhaⁿ-xí xii cue ñáyiu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xãhaⁿ-í xii Espíritú-gá xãhaⁿ-xí xii-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyiu sá núu na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yãha-yu sá cuendá-í, te yúhú cuãñaha-í sá ndúú yùhu xií-yu caxí-yu ìⁿ sá vátá quíní-gá-yu caxí-yu. Te xíãⁿ cúú-xí mànáá sá ñí xóo caxí cue ñáyiu ní xĩndecu ndéé sanaha, te cuãñaha tùcu-í ìⁿ caa yúú cuixíⁿ xií-yu, te núú yúú-ãⁿ cundeé ìⁿ diu saa. Te diu-án vã yõo tnàhí xìní chi ìⁿdií dídí-ñi ñáyiu na quèheⁿ cuendá diu-án quíní-yu, duha xãhaⁿ-í xii Espíritú-gá cúu-xí ñáyiu”, duha càchí Yaá càháⁿ-án. Te nchaa tnúhu-án ñí chídó tnùní-í sá cúú-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Pèrgamú.

Tnúhu sá cúú-xí cuè ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Tiàtirá

¹⁸ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-án xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ìⁿ núú tùtú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha tẽe xĩnu cuechi núú Yá Ndiõxí ndécú ñùú Tiàtirá sá cúú-xí cuè ñáyiu xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-án, te duha càchí-gá: “Yúhú cúú-í Déhe Yá Ndiõxí, te càa tinuu-í dàtná cáá itá ñuhú, te sáhà-í cáá dàtná cáá sã nání bròncé òré ñuhú-xí núú ñuhú càyú-xi. ¹⁹ Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quède nchohó ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Tiàtirá. Te xìní tucu-í sá ìo cùu iní-ndó Yá Ndiõxí te sàndáá iní-ndó-gã. Te xìní tucu-í nàcuáa ndùu chiuⁿ quide-ndo sá

cúu-xí-gă. Te xìní tucu-í sá ïo quide cahnu iní-ndó cuëi nãndi cùu sá yăha-ndo ndècu-ndo. Te xìní tucu-í sá ïo-gá ndúcú ndèe-ndo quide váha-ndo vitna dacúúxí cùtnàhá vitna cùu saa ní sándáá iní-ndó Yă Ndiöxí. ²⁰ Dico ñá túú cùu váha iní-í cuëndá ìⁿ sá quidé-ndó, chi ñá túú tnàhí ná sání iní-ndó ndècu ndìhi-ni-ndo ñáyiú nchìcúⁿ nihnu nchaa nàcuáa dānehé ñáhá ñàha nani Jezabél. Te ñaha-áⁿ càchí-aⁿ sá càháⁿ-aⁿ tnúhu Yá Ndiöxí dico ñá ndáá sá càháⁿ-aⁿ tnúhu-gá, te cuáháⁿ-aⁿ dāndahú-aⁿ nchaa ñáyiú xínu cuechi núu-í ndìhi nchaa sá dānehé ñáhá-áⁿ cuëndá cundecú-yu ichi ðíⁿ iní, te caxí-yu nchaa sá ndúú tǎhú nchaa sá nǐ cadúha cue téé ñuyíú-a dānani ñáyiú ndiöxí te ñá ndáá sá ndiöxí cúú nchaa xǎⁿ. ²¹ Te ní cuu vǎi nduu ta dacaca-í ndécú-áⁿ cuëndá ndixi cuëchi iní-aⁿ sá ñà túú quide váha-aⁿ ndècu-aⁿ, te cuëi ducaⁿ quide-í dico ñá túú cuiní-aⁿ dañ-aⁿ nì ìⁿ sá cuèhé sá dúhá quide-aⁿ. ²² Te vitna yúhú ío dandòho-í-aⁿ chi tnì ñaha cuèhé xii-aⁿ, te ðiu-ni ducaⁿ ïo dandòho-í nchaa ñáyiú quide datná quidé-áⁿ te núu vá ndíxí cuëchi iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ndécú-yu, te dàñá-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu. ²³ Te nchaa ñáyiú cùndìhi ñaha xii ñaha-áⁿ cahni-í-yu, te ducaⁿ te nchòhó ndìhi dava-gá nchaa ñáyiú xǐndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú nchaa xichi cutnuni iní-ndó ndìhí-yu sá yǔhú cùu-í Yaá xìní ndáá nchaa nàcuáa sání iní ñáyiú, ndìhi nchaa nàcuáa quide-xi iní-yu. Te nchòhó nàcuáa ndùu sá quidé-ndó ìⁿ ìⁿ-ndo te ducaⁿ cùnduu sá táxì-í nduu táhú-ndó. ²⁴ Te dava nchòhó ñáyiú ndècu ñuú Tiàtirá, ñáyiú ñá túú nchìcúⁿ nihnu nàcuáa dānehé ñáhá ñàha nani Jezabél-áⁿ ñà túú xìní-ndó nǎ cúú sǎ càchí ñáyiú ndùu yuhu dacahu iní ñáhá yùcu ñávǎha.

Te nchòhó, ñá túú nǎgá cachí tnúhu-í xii-ndo càda-ndo ²⁵ diu-ná sá ïo nducu ndèe-ndo cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿ tnúhu sá ndécú ndìhi-ndo, te ducaⁿ-ni càda-ndo ndéé òré quixi tucu-í. ²⁶ Te nchaa nchòhó ñáyiú na càda ndee iní yáha nándi sá ná yáha sá cuèndá-í, te núu na càda-ni-ndo nchaa nacuáa cuìní-í cada-ndo ndéé nduu vǎ cùndecu-gá-ndó ñùyíú-a, te yúhú taxi-í tnúhu ndee iní xii-ndo sǎ táxi tnùn-í-ndó nchaa ñáyiú ñuyíú ²⁷ dàtná ní quide mee Tǎtà-í Dútú Ndiǒxí ní taxi-gá tnúhu ndee iní ndécú ndìhi-í, te ducaⁿ càda ñaha-í xii-ndo tàxi-í tnúhu ndee iní xii-ndo cuèndá ío taxi tnùn-í-ndó, te cada iní-ndó sǎ cádá-ndó cuè ñáyiú dàtná quidé-xí ìⁿ quídi òré tàhú-xi càchi duuⁿ-xi, te ducaⁿ chi nchòhó cada-ndo sǎ ncháá ñáyiú ñá túú quide váha cuíta nihnú-yu. ²⁸ Te cada iní-ndó sǎ dàtná dáyèhé chódíní quiti quène oré sa ta tũndaá-nǎ cuáháⁿ ducaⁿ càda-xi oré ná sǎa nduu ngũta-xi cada váha-xi, te ducaⁿ chi yúhú cada-í nàcuáa nduu táhú-ndó cùndecu ndìhi ñaha-ndo xii-í núú ïo váha càa ndecu-í. ²⁹ Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xǎhaⁿ-í xii Espíritú Yǎ Ndiǒxí xǎhaⁿ-xi xii cue ñáyiú ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-án. Te nchaa tnúhu-án ñi chídó tnùn-í-í sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Tiàtirá.

3

Tnúhu sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiǒxí ndécú ñùú Sǎrdís

¹ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-án xii-í sá chídó tnùn-í-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xĩnu cuechi núú

Yă Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís sá cúú-xí cuè ñáyiu xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ te duha càchí-gá: “Yúhú cúù-í Yaá ndécú ndìhì ndì usá espíritú cúú cuendá Yă Ndiöxí, te ñu-ni-í cúù-í Yaá ndécú ndìhì ndì usá chódíní. Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiu xĩndecu ichi Yă Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís, te xìní-í sá cúú-ndó dàtná ñáyiu ní xíhí cuèi càchí ñáyiu sá ñháh. ² Te chí cuăha cuendá nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo vitna, te nducu ndèe-ndo cada-ndo ñⁿ úú-gá nchaa sá văha nchícúⁿ nihnu-ndo vitna, chí sa ndètu víí-nă dañā-ndo nchāa-ndì túhú sá văha quide-ndo ni cuu, te quide cuendá-í sá ñā túú quide-ndo nchaa nacuáa cuíní Yă Ndiöxí cada-ndo. ³ Te chí dándàcu ínì nàcuáa càháⁿ tnúhu sá ñì xíndéohó-ndo cùtnáhá ní tuha-ndo ichi Yă Ndiöxí, te canchícúⁿ nihnu-ndo càda-ndo nacuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ, te ndixi cuéchi ínì-ndó să ñā túú quide váha-ndo ndècu-ndo, te núu vá nàcuăha-ndo cuendá nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo ñā, te cada-í dàtná quidé ñādúhú, chí òré ñā túú nă yíhí ñì-ndó quèxio-í núú ndécú-ndó. ⁴ Dico ndècu ndìhì-ndo ñⁿ úú ñáyiu càndoo caa nine ínì-xì, chí ñáyiu-áⁿ ñì nduu táhú-yu cuihnú-yu dóó cuixíⁿ cuendá cundecu ndìhì-í-yu, te ducaⁿ chí cùdú-yu núù-í. ⁵ Te nchaa ñáyiu na càda ndee ínì-xì yáha nándì sá ná yáha sá cuendá-í, te ñáyiu-áⁿ nduu táhú-yu cuihnú-yu dóó cuixíⁿ, te vá náquète-í dū-yu núú tūtú núú yódó tnùnì cue ñáyiu ní nduu táhú cundecu ndìhì-í ní caa ñì quíhíⁿ, te cúñaha-í xii Tătà-í Dútú Ndiöxí ndìhì cue espíritú xínú cuèchi núù-í sá ñáyiu-áⁿ cúù-yu ñáyiu cùu cuendá-í. ⁶ Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xáhaⁿ-í xii Espíritú Yă Ndiöxí xăhaⁿ-xì xìi

cue ñáyiú ndècu ichi-gá xǐndecu nchaa xichi”, duha cächí Yaá cãháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñǐ chídó tnùnǐ-í sá cúú-xí ñáyiú xǐndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Sárdís.

Tnúhu sá cúú-xí cuè ñáyiú xǐndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Filàdelfiá

7 Te ní cachí tucu Yaá cãháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùnǐ-í nchaa tnúhu sá vítná cãháⁿ-gá ñⁿ núú tütú, te tendaha-ǐ quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yá Ndiöxí ndécú ñùú Filàdelfiá sá cúú-xí cuè ñáyiú xǐndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha cächí-gá: “Yúhú cúú-í Yaá ío váha quide ndáá te ñá túú tnàhí cuèchi-í. Te díhna-gá ndíi Dávíí ní taxi tnùnǐ ndíi ñáyiú, te vitna yúhú táxí tnùnǐ-í-yu, te yúhú cáháⁿ-í te núú ndëndida càa ñáyiú ndíhu ndaha-ǐ te ndëndida càa ñáyiú vá ndíhu ndaha-ǐ. 8 Te yúhú xíní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiú xǐndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Filàdelfiá, te yúhú ní quide-í nàcuáa ní níhí-ndó ñⁿ ichi cahnu quide-ndo chiuⁿ-í, te vá yõo ñⁿ cada nàcuáa vá ñíhí-gá-ndó nàcuáa cada-ndo chiúⁿ-í. Te cuèi ñá túú ío ñíhí ndéé-ndó cùndecu-ndo ichi Yá Ndiöxí dico tní-ndo nchaa tnúhu cãháⁿ-í, te ní ñⁿ xito ñá túú cãháⁿ-ndó sá ñá túú ndècu ndíhí ñaha-ndo xii-í. 9 Te nchaa ñáyiú quide nchaa nacuáa cuíní yucu ñávãha, ñáyiú-áⁿ cúú-yu ñáyiú isràél, te cuèi cúú-yu ñáyiú isràél dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cadá-yu, te yúhú cada-í sá ncháá ñáyiú-áⁿ canehé-yu sá yíñùhu núú-ndó, te cutnùnǐ ínǐ-yu sá yúhú ío cùu ínǐ ñáhà-í xii-ndo. 10 Te ío quide ndee-ni ínǐ-ndó nchìcúⁿ nihnu-ndo quide-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í, te xíáⁿ coto ñaha-ǐ xii-ndo ñá túú ñá

tnahá-ndó ndùu na quixi nchaa tnúndòho tnúhu ndàhú ñuyíú-a. Te òré quexìo nchaa tnúndòho-án ñuyíú-a te dàvá-án cutnùní nàcuáa ndùu sá quidé ìⁿ ìⁿ ñáyíu. ¹¹ Te ío ndìhi quixi tucu-í. Te vá dáñá ndéé-ndó càda-ndo nchaa sá yãha nchìcúⁿ nihnu-ndo quède-ndo cuendá sá vã cuíta sá ñ cachí Yã Ndiöxí nduu táhú-ndó. ¹² Te nchaa nchòhó ñáyíu na càda ndee iní yáha nándì sá ná yãha sá cuendá-í, te yúhú cada-í sá nchòhó ío cuu càhnu-ndo cundecu-ndo núú ndécú Tàtá-í Dútú Ndiöxí, te vá ìⁿ ndùu-gá xocuiñí-ndó núú ndécú-gã. Te cada iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùnì-í dìu Tàtá-í Dútú Ndiöxí ñì-ndo chi ducaⁿ-ni cundecu-ndo ndìhi-gá, te cada tucu iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùnì-í nàcuáa nàni ñuú-gá ñì-ndo, chi dìu ñuú-gá-án cundecu-ndo, te ñuú-án nánì-xí Jèrusalén Sáá, duha nàni ñuú-gá. Te ñuú-án quee-xi andìu núú ndécú Yã Ndiöxí Yaá cúú Tàtá-í quée-xi ñuyíú. Te cada tucu iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùnì-í dìu mee-í ñì-ndo, te xíáⁿ cúú-xí ìⁿ dìu saa, te ducaⁿ càda iní-ndó chi cundecu ndìhi ñaha-ndo xii-í. ¹³ Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espiritú Yã Ndiöxí xãhaⁿ-xi xii cue ñáyíu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-án. Te nchaa tnúhu-án ñì chídó tnùnì-í sá cúú-xí ñáyíu xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñuú Filadelfiá.

Tnúhu sá cúú-xí ñáyíu xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñuú Laodiceá

¹⁴ Te càchí tucu Yaá càháⁿ-án xii-í sá chídó tnùnì-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yã Ndiöxí ndécú ñuú Laodiceá sá cúú-xí cue ñáyíu

xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-án, te duha càchí-gá: “Yúhú cùú-í Yaá quidé nũú Yă Ndiõxí, te cùu-í Yaá quidé ndáá chi càháⁿ ndáá cuiti-í nàcuáa càháⁿ Yă Ndiõxí. Te yúhú cùú-í Yaá ní quide ní ngúndecu nchaa sá ñĩ cadúha Yá Ndiõxí. ¹⁵ Te yúhú xĩní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Laodiceá, te xĩní-í sá ñã túú cuìní-ndó càncicúⁿ nihnu-ndo nchàa nacuáa càháⁿ-í, te ni ñã túú cuìní-ndó dàña duuⁿ-ndo. Te váha-gá sá dúúⁿ dùuⁿ cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿ-í àdi núu ñáhá te duuⁿ duuⁿ dañá-ndo. ¹⁶ Te sá dúcáⁿ quide-ndo ñã túú cuìní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni cada-ndo nàcuáa càháⁿ-í, te ni ñã túú cuìní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni dañá-ndo te sáá nduu vă cùndèe-gá iní-í cuèndá nchaa sá quidé-ndó-ăⁿ, te daquèe tíhú ñáhà-í xii-ndo. ¹⁷ Te càchí-ndó sã cuicá-ndó, te ío váha ta yăha-ndo nchàa nduu cuáháⁿ, te ñã túú tnàhí ná cúmăní xii-ndo, te ñã túú cùtnuní iní-ndó sã cúú-ndó dàtná cue ñáyiú ío ndàhú yăha, te cùu-ndo datná ñáyiú ndàhú, ñáyiú ío cùndahú iní ñáhá tnàha ñáyiú-xí, te cùu-ndo datná cue ñáyiú cuáá, te cùu tucu-ndo datná cue ñáyiú ndàhú ñã túú tnàhí dóó-xi. ¹⁸ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã cáda-ndó dàtná xĩquide cue ñáyiú sàaⁿ ìⁿ sá ñĩ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuáaⁿ sá ïo váha càa, te ducaⁿ quidé-yu te ío-gá cúú cuicá-yu. Te cada tucu-ndo dàtná xĩquide cue ñáyiú sàaⁿ dóó cuixíⁿ sácũihnu-yu cuèndá sá vă cúũ-yu dàtná ñáyiú ndàhú ñã túú dǒó-xi, te cada tucu-ndo dàtná quidé cue ñáyiú sàaⁿ yúcu quèe núú-xi nàcuáa cutnùní váha núũ-yu, te duha càháⁿ-í xăhaⁿ-ĩ xii-ndo chi cuìní-í sá nàtuha ñaha-ndo xii-í, te ío váha cundecu-ndo sã cúú-xí Yă Ndiõxí. ¹⁹ Te càháⁿ-í dóho nchaa ñáyiú cùu iní-í òré ñã túú quide ndáá-yu, te dândoho-í-yu, núu xíãⁿ

cuini-í sá nchòhó ndixi cuéchi iní-ndó sã ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo. ²⁰ Te na cãchí tnúhu-í xii-ndo sã yúhú cúu-í dàtná ìⁿ téé nùtníi yuyèhe ndaa quehé te cãháⁿ-í ñáyiu yìhi xití vehe, te núu na càda cuendá-yu sá cãháⁿ-í te nacaáⁿ-yu yuyèhe te quíhu-í xití vehe cudìni-í ndihí-yu, te duha cãháⁿ-í chi cuini-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo. ²¹ Te nchaa nchòhó ñáyiu na càda ndee iní-xi yáha nándi sá ná yáha sá cuendá-í, te yúhú taxi-í xii-ndo ìⁿ xichi núú ndécù-í cundecu-ndo te cunuu-ndo tnàhá-ndó dàtná cúnùu-í, chi yúhú ducaⁿ ñí quide ndee iní-í ní yáha-í nándi sá ñí yáha-í te vitna ní nduu táhù-í ndécù-í núú ndécú Tãtà-í Dútú Ndiõxí cúnùu-í. ²² Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa cãháⁿ Espiritú Yã Ndiõxí xãhaⁿ-xi xii cue ñáyiu ndècu ichi-gá xíndecu nchaa xichi”, duha cãchí Yaá cãháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñí chidó tnùn-í sá cúu-xí ñáyiu xíndecu ichi Yã Ndiõxí ndécú ñúú Laodiceá.

4

Nàcuáa chĩñuhu ñáyiu Yã Ndiõxí andiu

¹ Te sátá ñí yáha ducaⁿ ñí cuu te ní xiní-í nchii andiu, te ní cãháⁿ tucu Yaá ní cãháⁿ ndihí ñaha xii-í díhna, te Yaá-áⁿ ñí cãháⁿ níhi-gá dàtná cãháⁿ níhi ìⁿ cútú, te ní cachí-gá xii-í:

—Taquène iha te na dànehé ñáhà-í xii-n nchaa nacuáa cada-xi ndéé núú cuaháⁿ núú vèxi — cãchí-gá.

² Te òré-ni-áⁿ ñí quide ñaha tùcu Espiritú Yã Ndiõxí xii-í nàcuáa cãchí iní-xi, te diu-ni òré-áⁿ ñí xiní-í nùtníi ìⁿ xilé váha andiu te càa datná cáá xilé sácõo nchihí cue ñáyiu ío cúnuu, te núú xilé

váha-án núcõo Yaá táxí tnùní. ³ Te Yaá-án cáá-gã dàtná cáá yúú chàhnchí yúú vâha sá nání jâspé, te càa tucu-gá dàtná cáá yúú vâha sá nání cõrnalíná, te ñùhu doco ñaha ñⁿ cóó yáhnchí xii-gá, te tâsaⁿ-dì dàtná tâsaⁿ ñⁿ yúú vâha sá nání èsmeraldá. ⁴ Te ní xiní tucu-í nútññí ócò cùmí xilé váha ñi càndéé núú núcõo-gá, te núú xilé-án xĩnucóo ócò cùmí cue téé cùu sacuéhé te xĩxĩnu-güedé mee-ni dõó cuixíⁿ, te ñⁿ caa coróná sá ñi cuáha mee-ni dĩhúⁿ cuááⁿ xĩxúhuⁿ díquí-güedě. ⁵ Te núú núcõo Yaá táxí tnùní-án sàá ndúté, te càháⁿ ñúhu te xica chĩhi-xi dõndaha, te càyú úsá iti núú núcõo-gá, te sá ùsá iti-án xĩáⁿ cútnùní sá ndécú ùsá espíritú cúú cuendá-gá. ⁶ Te ndècu ñⁿ sá ndécú ndàa núú-gã te xĩáⁿ cáá dàtná cáá làmár, te dàtná cáá vidiú cáá ñihí.

Te ñi càndéé dĩñi Yaá núcõo-án xĩnutññí cùmí quiti te titní víhí tĩnuu-güedi ndeé ndàa sátá-güedi ndihí ndàa núú-güedi. ⁷ Te quiti díhna nuu càa-dì datná cáá ndicaha, te quiti cùu uú cáá-dí dàtná cáá ndicutu, te quiti cùu uní néhé-dí nũú tēe, te quiti cùu cumí cáá-dí dàtná cáá yàcolo oré cuáháⁿ-dì núú tàchí. ⁸ Te ndi cùmí quiti-án ndèé íñú ndíxíⁿ-güedi ñⁿ ñⁿ-güedi, te ñihí xití ndíxíⁿ-güedi ndihí ndàa sátá ndíxíⁿ-güedi ndèé tĩnùu-güedi, te nduu nũú chíñùhu-güedi Yá Ndiõxí, te xãhaⁿ-güedi xii-gá:

Yòhó Dútú Ndiõxí ducaⁿ-ni ta quide ndáá-n vëxi, te
     ducaⁿ-ni quide ndáá-n cuëi vitna, te ñi-ni
     ducaⁿ càda ndáá-n nũú cuáháⁿ núú vëxi,
 te cùu-n Yaá quidé nchàa-ndi túhú sá vâha,
 te ñi-ni-n sà ndecu-n ndéé cútnàhá ní cuáha
     ñuyíú,

te diu-ni-n ndècu-n cuéi vitna, te diu-ni-n
 cùndecu-n cuéi ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi.
 Duha xăhaⁿ cuè quiti-áⁿ xii Yaá núcõo núú xilé
 váha-áⁿ chíñùhu ñaha-güedi.

⁹ Te cue quiti-áⁿ ïo ndàcáⁿ táhú-güedi núú Yàá
 núcõo núú xilé váha-áⁿ cuendá nchaa sá quidé-gă.
 Te Yaá-áⁿ cúú-gă Yaá ndécú nchàa nduu nchaa
 quíú. Te cue quiti-áⁿ càchí-güedi sá ïo càhnu
 cuu-gá te nèhe-güedi sá yíñùhu núú-gă. Te ndi
 tnahá òré ducaⁿ càháⁿ-güedi, ¹⁰ te ndi òcò cúmí
 cue tée cùu sacuéhé xñucóo-áⁿ ngüèñí xítí-güedě
 núú Yàá núcõo-áⁿ, chi diu-gá cúú-gă Yaá ndécú
 nchàa nduu nchaa quíú te chíñuhu ñaha-güedé
 xii-gá, te tàva-güedé coróná ñúhú dǐquí-güedě te
 tàxi ndecu-güedé núú-gă, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

¹¹ Yòhó cúú-n Dǔtú Ndiõxí Yaá cúú cuendá ñáhá
 xì-ndí,
 te ío càhnu cuu-n, te ío váha quide-n,
 te nèhe-ndí sá yíñùhu núú-n, chi ducaⁿ tàú-xi
 cada-ndí,
 chi yòhó cúú-n Yàá ní cadúha nchaandi túhú sá ío,
 te ducaⁿ ñí ngúndecu nchaa xíⁿ chi mee-n dùcaⁿ ní
 sani iní-n càda-n.

5

*Cuendá Yaá cáá dàtná cáá ñⁿ mbéé quiti ní
 dánicuéhè-güedé ndihi cuendá ñⁿ tutú*

¹ Te ní xiní tucu-í sá Yàá núcõo núú xilé váha-áⁿ
 núndàha-gá ñⁿ tutú ní nacaúnuu xio ndaha cùha-gá,
 te ndéé lètrá ndàa sátá-xi ndihi ndàa xítí-xi, te
 úsá tnahá tutú lǐhli ñùhu seyú ndéé sátá tütú-áⁿ
 cuendá sá vǎ dáñá-xí nàcaá. ² Te ní xiní-í ñⁿ espíritú

xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí, te ndee vîhi-xi te níhi càháⁿ-xi, te cächí-xi:

—¿Yoo tàú-xi xocàni nchaa tutú lîhli ñùhu seyú ndèé sátá tütú-a te nadacàá-xi? —cächí espíritú-áⁿ.

³ Dico ni àndïu, te ni núú ñùyíú-a, te ni ndàa xítí ñùhu ñá túú ìⁿ ñáyíu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ te cundèhé-yu. ⁴ Te yúhú ní ngüíta-í ndàhyú vîhì-í cuendá sá ñà túú ñì ìⁿ ñáyíu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ cundèhé-yu. ⁵ Te ìⁿ cue téé cùu sacuéhé xîncóo xíaⁿ ñí cachí-güedé xii-í:

—Vá ndàhyú-gá-n, te cada cuendá-n chi Yaá ío cùnuu cuu ndi mee cue ñáyíu cùu ñàní tnáhá ndîi Jüdá, ñi-ni Yaá cúú ñàní tnáhá ndîi Dàvíí, Yaá-áⁿ cúú-gă Yaá ní ndacu ní yáha nchaa nándi sá ñí yáha, núu xíaⁿ ñi-ni Yaá táxí tnùn-í ní xini-í nútñî ìⁿ Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé te ní xihí-di ni cùu te ní ndoto-di, te ndèé úsá ndiqui-di, te ndèé úsá tinùu-di, te sá úsá tinùu-di-áⁿ cútnùn-í sá ndécú úsá espíritú cúú cuendá Yă Ndiöxí, ducaⁿ càa Yaá-áⁿ ñí xini-í. Te cue espíritú-áⁿ ñí tendaha-gă xicá cùu-xi ni caa xico ñuyíú. ⁷ Te Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé-áⁿ ñí sáháⁿ-gá núú Yăá núcóo núú xilé váha-áⁿ. ⁸ Te òré ní queheⁿ-gá tutú-áⁿ te ndi cùmí quiti xînutñî xíaⁿ ñí ngüíñî xítí-güedé núú-gă, te ducaⁿ ñí ngüíñî xítí tùcu ndi ócú cùmí cue téé cùu sacuéhé xîncóo-áⁿ, te ndi díⁿ núú-güedé xînehe-güedé yaá sá nání àrpá,

te xĩnehe tucu-güedé ndí dííⁿ nũú-güedě ìⁿ caa tĩcùú ní cuáha mee-ni dĩhúⁿ cuàáⁿ, te chitu dũsa sá sàháⁿ tnámí. Te ñúhmá dũsa sá sàháⁿ tnámí-ǎⁿ cúú-xí dàtná nchaa tnúhu càháⁿ nchaa ñáyiú ndècu ichi Yá Ndiõxí òré càháⁿ ndihì ñàhá-yu xii-gá. ⁹ Te xìta-güedé ìⁿ ndudú sáá ndihì cue quiti-áⁿ chíñùhu ñaha-güedé xii-gá, te càchí-güedé ndihì cue quiti-áⁿ: Yòhó tàú-n quèheⁿ-n tutú-a te xocàni-n nchaa tutú lĩhli ñùhu seyú ndèé sátá-xi,

chi yòhó ní sati níñí-n te ní xihí-n,
te cuèndá xíǎⁿ ní nduu cuèndá Yá Ndiõxí cue ñáyiú ìⁿ ìⁿ nàción, ndihì ñáyiú xĩndecu ìⁿ ìⁿ ñuú, ndihì ñáyiú càháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ nũú tnúhu, ndihì ñáyiú xĩndecu ìⁿ ìⁿ xichi.

¹⁰ Te ní quidé-n-yu dàtná cue téé yĩndaha ñáyiú, te ní quide tucú-n-yu dàtná cue dútú sǎ cúú-xí Yá Ndiõxí.

Te sáá nduu te taxi tnùnì-yu ñuyíú-a.
Duha càháⁿ cue téé-áⁿ ndihì cue quiti-áⁿ chíñùhu-güedé ndihì-güedé Yaá-áⁿ.

¹¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé víhí espíritú xínú cuèchi ñi candéé núú núcõ Yaá táxí tnùnì-áⁿ, ndihì núú xĩnutnì ndí cùmí cue quiti-áⁿ, ndihì núú xĩnucóo cue téé cùu sacuéhé-ǎⁿ, te ní xiní-í sá sũúnì cuéhé víhí espíritú-áⁿ xĩndecu xíáⁿ, ¹² te níhi ní cáháⁿ cue espíritú-áⁿ, te càchí-xi:

Yòhó Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánĩcuèhé-güedé te ní xihí ní cùu te ní ndoto, te yòhó ío càhnu cuu-n, te ndècu ndihì-n nchaandi túhú,

te ío ndècu ndihì-n sá xìnì tnùnì-n,
te ndàcu-n quide-n nchaa sá cuìnì-n,

te nèhe-ndí sá yíñùhu núú-n, te ío váha quide-n,
 te chĩñuhu ñaha-ndí xii-n, chi ducaⁿ tàú-ndí
 cada-ndí chi ío càhnu cuu-n.
 Duha càchí nchaa cue espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xì-gá
 chíñùhu ñaha-xi.

¹³ Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ nchaandi túhú sá
 ñí cadúha Yá Ndiǒxí ndécú àndiú, ndihí nchaa sá
 ndécú ñùyíú, ndihí nchaa sá ndécú xítí ñuhu, ndihí
 nchaa sá ñúhú xítí ndute làmár, te xíčachí-xi:
 Yòhó Yaá núcǒo núú xilé váha, ndihí yòhó Yaá cáá
 dàtná cáá ñⁿ mbéé qui^{ti} ní dánícuèhé-güedé
 táxí tnùní-ndó, te nèhe-ndí sá yíñùhu
 núú-ndó,

te ducaⁿ ño ndàcáⁿ táhú-ndí núú-ndó, chi ío váha
 quide-ndo te ío cùnuu-ndo,
 te diu-ni duha cáháⁿ váha-ndí cuèndá-ndó ñí caa ñí
 qui^{hi}ⁿ.

Duha càchí nchaa sá ñí cadúha Yá Ndiǒxí.

¹⁴ Te ndí cùmí cue qui^{ti} xĩnutní-áⁿ càchí-güedi:
 —¡Ducaⁿ na cùnduu! —cachí-güedi.

Te ndí òcó cùmí cue téé cùu sacuéhé xĩndecu-áⁿ ñí
 ngüñí xítí-güedé chíñùhu-güedé Yaá ndécú nchaa
 nduu nchaa quiú.

6

Cuèndá úsá tutú lĩhli ñùhu seyú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í sá Yàá cáá dàtná cáá
 ñⁿ mbéé qui^{ti} ní dánícuèhé-güedé-áⁿ ñí xócání-gǎ ñⁿ
 tutú lĩhli ñùhu seyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ
 nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ñⁿ qui^{ti} cùmí
 xĩnutní-áⁿ, te níhi ní cáháⁿ-di dàtná càháⁿ ñúhu, te
 càchí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

² Te òré-ni-án ñĩ xini-í ìñ cuàyú cuìxíⁿ yódó ñàha ìñ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-án néhé-xi ìñ arcú sá cúú tnùxí-xi, te ní nduu táhú-xi ìñ coróná, te ní ndacu-xi ní cunuu-xi te ducaⁿ-ni ta cùnuu-xi cuáháⁿ.

³ Te òré ní xócání-gă tutú lĩhli cùu uú ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñĩ nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ tucu ingá quiti cùu uú xĩnutnĩ-áⁿ, te cächí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

⁴ Te òré-ni-án ñĩ xini tucu-í ìñ cuàyú tícuèhé ní quee-di cuáháⁿ-di, te yòdo ñàha ìñ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-án ñĩ níhí-xi tnúhu ndee ìní sá dáticánuu-xi ñáyiu vá cùndècu ndĩhi tnaaha váha-gá-yu, te ngúita ñáyiu cahni tnàhá-yu, te ní nduu táhú-xi ìñ yuchí cáhnú vèhi.

⁵ Te òré ní xócání tucu Yaá-áⁿ ingá tutú lĩhli cùu uní ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñĩ nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ quiti cùu uní xĩnutnĩ xíaⁿ, te cächí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

Te òré-ni-án ñĩ xini tucu-í ìñ cuàyú tnúú te yòdo ñàha tucu ìñ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha-án nùndàha-xi úú yaxiⁿ libre. ⁶ Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìñ sá ñĩ cáháⁿ tnuú cue quiti xĩnutnĩ-áⁿ, te cächí-xi:

—Ìñ cuàrtú-nă triú níhí-ndó sã ìñ dĩhúⁿ denàriú, te uní cuàrtú-nă cebàdá níhí-ndó sã ìñ tucu dĩhúⁿ denàriú, dico acití ndĩhi ndudí ndéhé yoho yàha stilé chi vá ndĩhí nihnu —duha cächí sá càháⁿ-áⁿ.

⁷ Te òré ní xócání tucu Yaá-áⁿ tutú lĩhli cùu cumí ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñĩ nadúcúⁿ nuu-áⁿ,

te ní tecú tucu dóho-í ní cáháⁿ tucu ìngá quìti cùu cumí xĩnutnĩ-áⁿ, te càchí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

⁸ Te òré-ni-áⁿ nĩ xini tucu-í ìⁿ cuàyú yàhá, te yòdo ñaha tucu ìⁿ sá yódó ñaha xii-di, te sá yódó ñaha xii-di-áⁿ nání-xí Sǎ xìhí, te xǎⁿ sáhní-xí ñǎyiu, te sátá xǎⁿ nchìcúⁿ sá nèhé núú ndécú ñǎyiu ní xíhí. Te cúmí xichi cùu ñuyíú, te sá sáhní ñaha xii ñáyiu-áⁿ nĩ níhí-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi ñáyiu ìⁿ xichi ñuyíú, te davá-yu cahni ñaha-xi ndìhi yuchí, te cada-xi sá cóo tnámá te cuú-yu, te cada tucu-xi sá cóo cuèhé cahni-xi ñáyiu, te diu-ni tucu-xi cada sá ncháá quìti dééⁿ cahni-di ñáyiu.

⁹ Te òré ní xócání tucu Yaá-áⁿ tutú lĩhli cùu uhúⁿ ñúhú sèyú ndéé sátá tutú sá nĩ nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ nĩ xini-í nútñĩ ìⁿ núú sácòdó sǎ ndúú tǎhú Yǎ Ndiǒxí, te ndàa caha xǎⁿ ní xini-í xĩndecu nchaa àlmá ñáyiu ní sahní-güedé núú ñuyíú sǎ cuendá tnúhu Yá Ndiǒxí, ndìhi sá cuendá sá nĩ cáháⁿ váha-yu cuendá-gá. ¹⁰ Te nchaa àlmá-áⁿ nĩhi xícáháⁿ-xi, te xǎhaⁿ-xi xii Yá Ndiǒxí:

—Yòhó Dútú Ndiǒxí cúú-n Yàá ñǎ túú tnàhí cuéchi-xi, te ñǎ túú tnàhí quée cáva-n quide-n ìⁿ sá càháⁿ-n. ¿Te ná ndéé ama dandòho-n ñáyiu ndècu ñuyíú nachinaa-n cuendá sá nĩ quide ñàhá-yu xii-ndí-i? —càchí cue àlmá-áⁿ xǎhaⁿ-xi xii-gá.

¹¹ Te sátá dúcáⁿ te nchaa cue àlmá ñáyiu-áⁿ nĩ níhí-xi dóo cuìxíⁿ ní quée cuìhnu-xi, te ní xitnũhu ñaha xii-xi sá ná ndètatú-xi te cundetú tnaa-xi ndéé ná xĩnu cava cuú ñáyiu nàcuáa ndéé tnuní dàtná ní xíhí cue ñáyiu dii àlmá-xi cùu-xi. Te ñáyiu sa ní xíhí-áⁿ ìⁿ-ni cùú-yu ndìhi ñáyiu vitna cuú-áⁿ chi

mee-ni chiùⁿ Xítóhó Jesucristú quídě-yu, te diu-ni ichi-gá ndécǔ-yu.

¹² Te òré ní xócání tùcu Yaá-áⁿ tutú lǐhli cùu iñú ñúhú sèyú ndée sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní xiní-í sùúni ñíhi ní quidi-xi ñuyíú, te ní cutnuu ñíhií núú nchǐcanchii dàtná ìⁿ dóó tnuú, te ní cuu ticuèhé níñí ñíhií núú yóó. ¹³ Te ní xiní-í ní ngoyo chódíní ñuyíú-a dàtná ngóyó ngǔxí yíhí òré quéné tǎchí ñíhi. ¹⁴ Te ní xiní-í ní nadúcúⁿnuu andiu dàtná nádúcúⁿnuu ìⁿ tutú te ní ndóñúhú-xí, te nchaa tindúú ñí xica ndehe-xi núú ndécú-xí, te ducaⁿ ñí xica ndehe tucu nchaa tindúú yìchí ndécú xítí ndute làmár. ¹⁵ Te nchaa cue téé yìndaha ñáyíu ní nguívǎha-güedé, ndíhi nchaa dava-gá cue téé ío tàxi tñuní, ndíhi nchaa ñáyíu cuica, ndíhi nchaa cue téé tàxi tñuní sandàdú, ndíhi cue sandàdú cue téé ío váha sáá díquí-xi nàcuáa cada-güedé nàá-güedé, ndíhi nchaa ñáyíu ñá túú tñàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, ndíhi nchaa ñáyíu dàñá queé núú chiùⁿ patróóⁿ-xi. Te dava ñáyíu-áⁿ ñí nguívǎha-yu xítí yaú, te davá-yu ní nguívǎha-yu nchaa tnuú cava. ¹⁶ Te xǎhǎⁿ-yu nchaa tindúú ndíhi nchaa cava:

—Chí tácuuⁿ chiyáha ñaha-ndo xìi-ndí cuendá sá vǎ quíní ñáhá Yaá ío tàxi tñuní núcǒo núú xilé váha, ndíhi cuendá sá vǎ dándòho ñaha Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quití ní dánǐcuèhé-güedé, chí Yaá-áⁿ ïo cùdééⁿ-gǎ núú-ndǐ —duha càchí nchaa ñáyíu-áⁿ xǎhǎⁿ-yu xii nchaa tindúú-ǎⁿ ndíhi nchaa cava-áⁿ.

¹⁷ Te vitna ní sáá nduu ío cùu cahnu nduu tñúndòho tñúhu ndàhú, te vá yóo ìⁿ cundee ìní-xi yáha nchaa tñúndòho-a.

7

Ñáyiú isràél ñáyiú naníhí tàhú

¹ Te sátá xǎⁿ te ní xiní-í cúmí tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí xǐnutnǐi-xi ndi cúmí xio ñuyíú, te cue espíritú-áⁿ ní ngani-xi táchí cuendá sá vǎ cuícó-gǎ-xi ni làmár, te ni dǐquí yutnu, te ni ìⁿ xichi ñuyíú vǎ cuícó-gǎ-xi. ² Te cue espíritú-áⁿ ndécú ndìhì-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi sá íó làmár ndìhì sá íó ñuhu yìchí, te ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní quee nchita-xi ndàa nacuáa quène nchícanhii, te nùndaha-xi seyú Yǎ Ndiǒxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú, te níhi ní cáháⁿ-xi xǎhaⁿ-xi xì ndi cumí cue espíritú-áⁿ:

³ —Vá dánàa-ndo sá íó làmár, te ni vǎ dánàa-ndo yutnu, te ni ìⁿ sá íó ñuyíú vǎ dánàa-ndo, chi cundetú-ndo ndèé ná tàxi ndecu-ndí ìⁿ sèñá tneé nchaa ñáyiú xínu cuechi núú Tǎtá-ó Dütú Ndiǒxí — duha càchí espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xì ndi cumí espíritú xǐnutnǐi ndi cúmí xichi ñuyíú.

⁴ Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá nǐ cáháⁿ, te ní cachí-xi sá núú ndí ùxúú xichi cue ñáyiú isràél te ní xínu ìⁿ cièndú údico cúmí mǐl-yu ní ngúndecu sèñá tneé-yu. ⁵ Te núú ìⁿ cièndú údico cúmí mǐl ñáyiú-áⁿ, te ní xínu ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Júdá ní ngúndecu sèñá tneé-yu, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Rùbén, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Gǎd, ⁶ te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Àsér, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Neflálí, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Manàsés, ⁷ te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Mìó, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Lèví, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Isàcár, ⁸ te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi Zabùlón, te ùxúú mǐl cue ñaní tnàhá ndíi

Chèé, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndíi Benjàmín,
nchaandi túhú ñáyíu-áⁿ nǐ ngúndecu sèñá tneé-yu.

Cuéhé víhí ñáyíu nǐhnu dóó cuixíⁿ

⁹ Te sátá xǎⁿ te ní xiní-í cuéhé víhí ñáyíu, ñáyíu
íⁿ íⁿ nacióⁿ, ndíhi ñáyíu íⁿ íⁿ ñuú, ndíhi ñáyíu càháⁿ
ndí dǐíⁿ ndí dǐíⁿ núú tnǔhu, ndíhi ñáyíu ní xíndecu
íⁿ íⁿ xichi, te nchaa ñáyíu-áⁿ xǐnutníi-yu ndàa núú
Yàá táxí tnùní núcǔo núú xilé váha, ndíhi núú Yàá
cáá dàtná cáá íⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé,
te vá yǔo íⁿ ndàcu cahú ñaha xíi-yu chí cuéhé
vǐhí-yu, te nchaá-yu xǐxǐhnu-yu mee-ni dóó cuixíⁿ,
te nùndahá-yu nchaá-yu íⁿ caa ndàha yutnu ñúú.

¹⁰ Te nchaá-yu níhi xǐcáháⁿ-yu, te càchí-yu:

Yaá táxí tnùní núcǔo núú xilé váha cùu-gá Ndiǒxí-ó,
te diu-gá ndíhi Yaá cáá dàtná cáá íⁿ mbéé quiti
ní dánícuèhé-güedé ní dácǎcu nǐhnu ñaha-gǎ
xii-o núú ùhú núú ndàhú.

Duha càchí nchaa ñáyíu-áⁿ. ¹¹ Te nchaa espíritú
xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní nadúcúⁿndèe-xi
xǐnutníi-xi nǐ càndéé núú núcǔo Yaá núcǔo núú xilé
váha, ndíhi núú xǐnucóo cue téé cùu sacuéhé, ndíhi
cue ndí cùmí quiti xǐnutníi-áⁿ, te nchaa-xi ní ngüíñí
xítí-xí te ní ngúnu ndeyi-xi núú Yàá núcǔo núú xilé
váha-áⁿ, te nchaa-xi ní ngüíta-xi chíñuhu ñaha-xi
xii-gá, ¹² te càchí-xi:

Na càháⁿ ndáá-ndí núú yòhó Tǎtá-ndí Dútú Ndiǒxí
sá ío càhnu cuu-n, te ndàcu-n guide-n nchaa
sá vǎha cuìní-n, te ío váha guide-n, te ndècu
ndíhi-n nchaa sá xìní tnùní-n,

te chiñuhu ñaha-ndí xii-n, te ducaⁿ ndàcáⁿ táhú-ndí
núú-n cuèndá nchaa sá quidé-n, te nèhe-ndí
sá yíñuhu núú-n,

te tnúhu càháⁿ-ndí-a cùu-xi tnúhu ndáá, te ñiu-ni
duha cáháⁿ-ndí ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi.
Duha càchí nchaa cue espíritú-áⁿ xáhaⁿ-xi xii Yaá
núcõo núú xilé váha-áⁿ.

¹³ Te ñⁿ cue téé cùu sacuéhé xĩndecu-áⁿ ñí xícaⁿ
tnúhú-dě núú-í, te càchí-dé:

—¿Yóndi cùu ñáyiú dàcáⁿ xíxíhnu dóó cuixíⁿ-áⁿ, te
ndèé véxi-yu núú dàcáⁿ xĩndáá-yu-i? —càchí-dé.

¹⁴ Te yúhú ní xáhaⁿ-í:

—Tátá, ñá túú xini-í, dico mee-n xini-n —duha ní
xáhaⁿ-í xii-dé.

Te dàtnúni ní cachí tnúhu-dé xii-í ná cúú
ñáyiú-áⁿ, te càchí-dé:

—Nchaa ñáyiú-a cúú-yu ñáyiú ní quee núú ió
víhí tnúhu ndóho tnúhu ndàhú sá vã cúndèe iní-ó
te véxi-yu iha, te cúú-yu ñáyiú sa ní nduu ndoo
ní nduu nine iní-xi cuèndá sá ñí sati níñí Yàa
cáá dàtná cáá ñⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé,
cuèndá xíáⁿ vitna ní ndihí-yu ní nduu cuixíⁿ dóó
xíxíhnu-yu. ¹⁵ Te núú xíáⁿ vitna ní nduu táhú-yu
ndécú-yu núú ndécú Yã Ndiõxí Yaá táxí tnúni
núcõo núú xilé váha, te cuèi nduu cuèi niú xínú
cuèchí-yu núú-gã vitna, te ñiu-gá xító ñàha-gá
xií-yu. ¹⁶ Te vitna ní sáá-yu núú-gã cundecú-yu
te vá ndóhó-gã-yu docó, te ni vã quini-gá-yu
ndohó-yu yíhí-yu ndute, te ni vã quini-gá-yu
ndohó-yu cahni nchíanchii, te ñá túú-gã ná cahni
ndohó-yu. ¹⁷ Te ducaⁿ chi Yaá cáá dàtná cáá ñⁿ
mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé ndécú-gã núú nútní
xilé váha núcõo Yá Ndiõxí Yaá táxí tnúni, Yaá-áⁿ

coto ñaha-gă xií-yu dàtná quidé ìⁿ toli oré xító-dě mběé-dě, te candeca ñaha-gă xií-yu quíhíⁿ núú tǒo ndute, te ndute-áⁿ cúú-xí ndùte candeca iní-yu, te Yá Ndiǒxí cada-gá sá vǎ quìní-gá-yu tnúhu ndàhyú —duha ní cachí tnúhu tée cùu sacuéhé-ǎⁿ xii-í.

8

Cuèndá tǐcùú sá ñǐ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ

¹ Te sátá dúcáⁿ te Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quití ní dánícuéhé-güedé ní xócání-gă tutú líhli cùu usá ñúhú sèyú ndéé sátá tütú sá ñǐ nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ ñǐ cunahi sǔúní nàvíí-nǎ ní cuu andíu dàtná cuádava òré. ² Te ní xiní-í úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí xǐnutnǐ-xi núú núcǒo-gá, te ní níhí-xi ìⁿ caa cǔtú xǐnehe-xi. ³ Te dǎtnùní ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú-gă ní quexio-xi nehe-xi ìⁿ tǐcùú ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ te ñúhu vai dúsa sá sàháⁿ tnámí, te ní ngúnutnǐ espíritú-áⁿ núú ndécú sǎ ñǐ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ núú sácǒdó sǎ ndúú tǎhú Yǎ Ndiǒxí, te xiǎⁿ nútnǐ-xi ndàa núú-gă, te dúsa sá sàháⁿ tnámí-áⁿ cahmi espíritú-áⁿ núú sácǒdó sǎ ndúú tǎhú-gă-áⁿ cuèndá ñúhmá dǔsa-áⁿ cundihí-xi nchaa tnúhu càháⁿ ñáyíu càháⁿ ndihí ñaha xì-gá, nchaa ñáyíu cùu cuèndá-gá. ⁴ Te nùndaha espíritú-áⁿ tǐcùú ñúhú dǔsa sá sàháⁿ tnámí càyú, te quène ñúhmá nútnǐ-xi núú Yǎ Ndiǒxí, te ñúhmá-ǎⁿ cundihí-xi nchaa tnúhu càháⁿ ñáyíu càháⁿ ndihí ñaha xì-gá, nchaa ñáyíu cùu cuèndá-gá. ⁵ Te ní queheⁿ espíritú-áⁿ tǐcùú te ní dáchítú-xi ñuhú yódó núú sácǒdó sǎ ndúú tǎhú Yǎ Ndiǒxí, te ní xíténuu-xi ñuyíú, te òré ducaⁿ

nĩ quide-xi te ní cáháⁿ víhí ñũhu, te ío dusaⁿ nĩ quide-xi ñuyiú, te ní sáá ndúté, te níhi v̄ihi ní tnáa.

Ndi ùsá espíritú ní tiú-xi ìⁿ caa cútú x̄nehe-xi

⁶ Te ndi ùsá cue espíritú x̄nehe ìⁿ caa cútú-áⁿ nĩ ngúndecu túha-xi cuèndá tiú-xi.

⁷ Te espíritú díhna nuu nĩ tiú-xi cútú néhé-xí, te ñuyiú-a ní ngoyo ñĩñi dàcánuu-xi ndih̄i ñuhú ndih̄i níñí, te luha-ná te cuu dava ñuyiú nĩ cáyú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa yutnu ío ñuyiú nĩ cáyú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa cùhú ío ñuyiú nĩ cáyú.

⁸ Te espíritú cúú ùú ní tiú-xi cútú néhé-xí, te dàtná cáá ìⁿ t̄ndúú cáá ìⁿ sá nĩ ngava x̄ití làmár te nchìcúⁿ ñuhú, te luha-ná te cuu dava ndute làmár-áⁿ nĩ nduu-xi níñí. ⁹ Te luha-ná te cuu dava nchaa quití x̄ixúhuⁿ x̄ití làmár-áⁿ nĩ x̄ihí-güedi, te luha-ná te cuu dava nchaa bàrcú ní quée naa-xi x̄ití ndute.

¹⁰ Te espíritú cúú ùní ní tiú-xi cútú néhé-xí, te ní ngava ìⁿ chódíní cáhnú ndèé and̄iu ñuyiú te nchìcúⁿ ñuhú-d̄i, te ñuhú-áⁿ cáá dàtná cáá ñuhú it̄i. Te luha-ná te cuu dava nchaa yúte ní ngava chódíní-áⁿ, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa núú quèñihni ndute ní ngava-d̄i. ¹¹ Te chódíní-áⁿ nání-dí: Ȳúcú Ùá. Te ndute x̄ica nchaa yúte-áⁿ ndih̄i nchaa ndute quèñihni-áⁿ nĩ cuu úá-xi dàtná yúcú úá, te ío cuéhé ñ̄ayiu ní x̄ihí sá dúcáⁿ nĩ cuu úá ndute-áⁿ.

¹² Te espíritú cúú cùmí ní dácàháⁿ-xi cútú néhé-xí, te luha-ná te cuu dava nchìcanchii ñá túú ní d̄ayehé-xi, te ducaⁿ lùha-ná tucu cuu dava yóó ñà túú ní d̄ayehé-d̄i, te ducaⁿ lùha-ná te cuu

dava tucu nchaa chódíní ñà túú ní dàyehé-güedi, te luha-ná te cuu dava nduu ñà túú ní dàyehé nchícanhii, te ducaⁿ lùha-ná te cuu dava niú ñá túú ní dàyehé yóó ndihí nchaa chódíní.

¹³ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í xícó ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí núú tàchí, te ní tecú dóho-í níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Íó ndàhú ndoho nchaa ñáyiu xĩndecu ñuyúú òré ná dàcaháⁿ úní-gá cue espíritú cúmăní cútú xĩnehe-xi, chi sa xĩndecu túha-ná-xi sá dácàháⁿ-xi!— duha càchí espíritú-áⁿ.

9

¹ Te espíritú cúú ùhúⁿ ní tíú-xi cútú néhé-xí, te òré-áⁿ ñí xiní-í ní queue ìⁿ espíritú andíu te càa-xi datná cáá ìⁿ chódíní, te ní ngava-xi ñuyúú, te ní níhí-xi ìⁿ ndacaá néhé-xí cuendá nacaáⁿ-xi yuyèhe yaú cùnú víhí. ² Te ní nacaáⁿ-xi yaú-áⁿ te ní ngüíta-xi ní quene ñúhmá dàtná quéné ñúhmá ìⁿ xítnú cáhnú vîhi, te ní quene táchí ñí xítenuu-xi ñúhmá-ăⁿ te ní sadí-xi núú nchícanhii, te ní cunee ñuyúú. ³ Te xití ñúhmá-ăⁿ ñí quene tíca làngóstá, te ní xítenuu-di ñuyúú, te dééⁿ-güedi dàtná dééⁿ nchacua. ⁴ Te ní ngúndecu ndihí-güedi tnúhu ndee ìní cuendá sá dándòho-güedi mee-ni ñáyiu ñá túú ndée señá Yă Ndiöxí tneé-xi, te ñá túú ñá cada-di nchaa yutnu ndihí nchaa cúhú. ⁵ Te ñá túú tnúhu ndee ìní ndécú ndihí-güedi sá cáhní-güedi ñáyiu, chi mee-ni sá dándòho ñaha-güedi xií-yu úhúⁿ yóó. Te òré ní ngüíta-güedi dándoho ñaha-güedi xií-yu te tàhú tnúhú núú dáquëe-güedi iñu-güedi dàtná quídé-xí núú dáquëe nchacua iñu-güedi. ⁶ Te

ñáyiú-áⁿ xicáⁿ táhŭ-yú sá ndĩhi cuú-yú cuèndá sá ïo ndòhó-yú dàquée ñaha nchàa quiti-áⁿ iñu-di xií-yú te ñá cuìní-xi cuú-yú, te ìⁿ nduu ìⁿ nduu sàni iní-yú cuú-yú te ñá túú cuìní-xi cuú-yú chi ñá túú tnũhu xihí sá cúú-xĩ-yú.

7 Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ xĩndáa-güedi dàtná ndáa nchaa cuàyú cue téé cuáháⁿ nàá, te díquí-güedi ñũhu ìⁿ sá cáá dàtná cáá còroná ní cuáha mee-ni dĩhúⁿ cuááⁿ, te núú-güedi càa datná cáá núú cuè téé. 8 Te idi díquí-güedi càa datná cáá ìdi díquí ñáyiú dĩhí, te núhu-güedi càa datná cáá núhu ndicaha. 9 Te yidúcúⁿnuu-güedi ìⁿ sá cáá dàtná cáá càá, te ndíxíⁿ-güedi quide-xi datná quidé-xi núú vèxi cuéhé víhí càrretá sá táñũhu cuayú cuáháⁿ-güedé ndĩhi-güedi núú nàá-güedé. 10 Te ndéé iñu núú lùhmá-güedi dàtná ndéé iñu núú lùhmá nchacua, te iñu núú lùhmá-güedi-áⁿ dáquëe-güedi ñáyiú dàndoho ñaha-güedi xií-yú, te ducaⁿ-ni càda-güedi dandoho ñaha-güedi xií-yú ndéé xínu úhúⁿ yóó. 11 Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ táxi tnùní ñáhá espíritú sá táxi tnùní yaú cùnú víhí, te espíritú-áⁿ nání-xi Àbadón tnũhu hèbreú, te tnũhu griégú nání-xi Àpoliòn, te ndi ndúú tnũhu-áⁿ quée-xi: Sá dánàa ñáyiú.

12 Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho díhna nuu, te vitna cùmání ùú-gá.

13 Te espíritú cúú iñú ní tiú-xi cútú néhé-xi. Te núú Yã Ndiõxí nútñi ìⁿ sá ñi cuáha mee-ni dĩhúⁿ cuááⁿ núú sácódó sá ndúú táhú-gã, te ndi cùmí xíquí-xi xĩndecu ìⁿ caa ndiqui, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñi cáháⁿ nihnu ndi cùmí ndiqui-áⁿ. 14 Te

sá càháⁿ nihnu ndiqui-áⁿ xăhaⁿ-xi xîi espíritú cúú ñnú sá ñî tîú cútú-ăⁿ:

—Cuàháⁿ nandaxi-n ndî cumí espíritú ndútú ndècu yúte càhnu nani Eúfratés —càchí sá càháⁿ-áⁿ xăhaⁿ-xi xîi espíritú-áⁿ.

¹⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní nandáxí ndî cùmí cue espíritú-áⁿ cuendá cahni-xi cuéhé víhí ñăyiu, te sa yatni dàtná cuádava ñăyiu xîndecu ñuyúú cahni-xi, te ducaⁿ chi sa ndècu túha tnàhí cue espíritú-áⁿ ndétú-xí sàá òré, àdi nduu, àdi yóó, àdi cuíá ducaⁿ càda-xi cahni-xi ñăyiu. ¹⁶ Te ní xiní-í nchaa cue sandàdú cúndîhi-xi xixódó-güedě cuàyú, te ní níhî-í tnúhu sá xînu úú ciendú millón-güedě.

¹⁷ Te duha xîndáa cue cuàyú-áⁿ ndîhi cue téé yòdo ñaha-áⁿ ñî xiní-í: Te cue téé-áⁿ yídúcúⁿ nuu ìⁿ sá yídúcúⁿnuu pèchú-güedě, te luha ticuèhé te luha cuì datná cuì andîu, te luha cuááⁿ, te nchaa cuàyú-áⁿ cáá dîquí-güedi dàtná cáá dîquí ndicaha, te yuhu-güedi quène ñuhú ndîhi ñúhmá, ndîhi àzufré nchìcúⁿ ñuhú. ¹⁸ Te ío cuéhé ñăyiu ñuyúú ñî xîhí chi luha-ná te cudavá-yu ní xîhí sá cuendá ñuhú-áⁿ ndîhi ñúhmá-ăⁿ ndîhi àzufré-áⁿ. ¹⁹ Te ndîhi núú lúhmá-güedi ndîhi yuhu-güedi dândoho-güedi ñăyiu, te núú lúhmá-güedi nèhe-xi dîquí còó, te dîu-ni dàtná cáá còó cáá ñîhî lúhmá-güedi.

²⁰ Te nchaa dava-gá ñăyiu ní cácu ñá túú ñî xîhí núú nchàa tnúndòho-áⁿ ñà túú ní cuìní-yu dàñá-yu ichi cuèhé ichi duha ndècú-yu, chi quède cahnu-ní-yu nchaa espíritú cúndîhi yucu ñávăha, ndîhi nchaa sá càchí-yu cùu ndióxí ní cadúha cue téé ñuyúú-a, te dava xîăⁿ ní cuáha mee-ni dîhúⁿ cuááⁿ, te dava ní cuáha mee-ni dîhúⁿ cuixíⁿ, te dava

ní cuáha sá nání bròncé, te dava ní cuáha mee-ni yúú, te dava ní cuáha mee-ni yùtnu, te nchaa xiáⁿ ñá túú cùtnuní núú-xi, te ni ñá túú tècú dóho-xi, te ni ñă ndácú-xi càca-xi. ²¹ Te ni sã sáhní tnahá-yu, te ni sã sáhní ndùu tnahá-yu, te ni sã ndécũ-yu ichi díí ìní, te ni sà dúhú ndàchiuⁿ tnahá-yu ñá túú ní cuíní-yu dàñá-yu.

10

Èⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí néhé-xí ìⁿ librú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní tucu-í ìⁿ espíritú cúnùu xinu cuechi núú Yă Ndiöxí ní quee-xi andiù, te yìhi-xi xití vícò cuãnguee-xi ñuyíú te ndàa díquí-xi ndècu ìⁿ cóó yáhnchí, te núú-xi súúní chàhnchí dàtná chàhnchí núú nchĩcanchii, te ndi ndùú díhíⁿ-xi càa datná cáá itá ñuhú. ² Te nùndaha-xi ìⁿ librú líhli ní nandicá, te sáhá cùha-xi ní sani-xi núú ndute làmár, te sáhá dàtni-xi ní sani-xi núú ñuhu yìchí. ³ Te espíritú-áⁿ ñhi vèhi ní cáháⁿ-xi, te ní quide-xi dàtná quidé ìⁿ ndicaha oré cánásàa-di, te òré ducaⁿ ñhi vèhi ní cáháⁿ-xi te úsá xito ní cáháⁿ ñuhu. ⁴ Te sátá ñ yáha ní cáháⁿ ñuhu-áⁿ úsá xito, te chido tnùní-í ìⁿ núú tùtú nàcuáa ní cáháⁿ-xi ní cùu, te mei òré-áⁿ ñ tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñ cáháⁿ andiù te càchí-xi:

—Vá chídó tnùní-n nàcuáa ní cáháⁿ ñuhu-áⁿ, iní mée-ní-n ná cùhuⁿ —duha càchí sá ñ cáháⁿ-áⁿ.

⁵ Te espíritú sá nútñí ìⁿ xio sáhá-xi núú ndute làmár-áⁿ ndihí ingá xio sáhá-xi núú ñuhu yìchí-áⁿ ñ xiní-í ní ndonehe-xi ndaha cùha-xi, ⁶ te càchí-xi:

—Yá Ndiöxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú Yaá ní cadúha ñuyíú, ndihí andiù, ndihí làmár,

ndihì nchaa sá ìó, Yaa-áⁿ náhá ndää-gá sá yǔhú cǎháⁿ ndáá-í, te vǎ cǔyàa vihi ⁷ te cada-xi nchaa nǎcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu ní cǎháⁿ-gá, tnúhu ní xáhaⁿ-gǎ xii cue tée ní xinu cuechì nǔú-gǎ, cue tée ní xóo cǎháⁿ tnúhu-gá ndéé sanaha, chí òré ná tiú espíritú cúú ùsá cútú néhé-xí, te òré-áⁿ cada-xi nchaa nǎcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu sá ñí xáhaⁿ-gǎ xii nchaa cue tée-áⁿ —duha cǎchí espíritú-áⁿ.

⁸ Te sǎtá dúcáⁿ te ní tecú tucu dóho-í ní cǎháⁿ tucu sá ñí cǎháⁿ andiú-áⁿ, te cǎchí-xi xii-í:

—Cuàháⁿ te queheⁿ-n lìbrú lìhli sá ñí nàndicá nùndàha espíritú-ǎⁿ, espíritú sá nútñí ñⁿ xio sáhá-xi nùú ndute làmár, te ñⁿ xio sáhá-xi nùú ñuhu yìchí — duha cǎchí sá ñí cǎháⁿ-áⁿ.

⁹ Te yúhú ní sáháⁿ-í nùú ndécú espíritú-áⁿ xicáⁿ-í lìbrú lìhli nèhe-xi-áⁿ, te ní cachí-xi:

—Iha te caxi-n, te cuvídí yuhu-n dàtná cúvídí òré xíhí-n ndùdí ñúñú, dico xití-n chí cada úá-xi — cǎchí-xi.

¹⁰ Te ní queheⁿ-í lìbrú lìhli nùndaha espíritú-áⁿ ñí xexi-í, te yuhu-í ní quide vídí-xi dàtná vídí ndudí ñúñú, dico sǎtá ñí ngava-xi xití-í te ní quide úá-xi.

¹¹ Te ní cachí tucu espíritú-áⁿ xii-í:

—Dacuítí cǎháⁿ tucu-n nǎcuáa cǎchí Yǎ Ndiǒxí cuèndá ñáyiu titní víhí nàcióⁿ, ndihì cuèndá ñáyiu titní víhí ñúú, ndihì cuèndá ñáyiu cǎháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ nùú tnúhu, ndihì cuèndá cue tée yìndaha ñáyiu.

11

Cuèndá úú cue tée cǎháⁿ nǎcuáa cǎchí Yǎ Ndiǒxí

¹ Te ní níhí-í ìḡⁿ tnuyoo nàcuáa chicùhá-í ìḡⁿ sá chicùhá-í, te ní cáháⁿ ìḡⁿ sá ñí cáháⁿ, te càchí-xi:

—Ndacuíñí te chicùhá-n vèhe Yá Ndiöxí, te chicùhá tucu-n núú sácòdó sá ndúú tǎhú-gǎ, te cahu-n nǎ daha tnàhá ñáyiú chìñuhu ñaha xii-gá xǐndecu. ² Dico vá chicùhá-n ndàa quehé vehe-gá, chi xíaⁿ ñí nduu cuendá cue ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràèl, te ñáyiú-áⁿ nduu nuu-nǎ-yu núú ñí cuu ñuú-gá, te cadá-yu dàtná càchí iní méè-yu, te údico úú yóó ducaⁿ càdá-yu. ³ Te yúhú tendaha-í úú tnàhá cue téé cáháⁿ yuhu-í nàcuáa càchí Yǎ Ndiöxí, te úxúú cièndú únídico nduu ducaⁿ cǎháⁿ-güedé yuhu-í cada-güedé núù-í, te cuihnu-güedé dóó tnúú sǎ sácuihnu cue ñáyiú ndìhú iní-xi —duha càchí sá cǎháⁿ-áⁿ.

⁴ Te ndi ndúú cue téé-áⁿ cúú-güedé dàtná úú yutnu òlívú sá xǐnutnì núú Yǎ Ndiöxí, ndìhì dàtná úú sá ndèè dité-xi, sá yǐndòdo ìḡⁿ caa candíl núú dité-xi ndècu tucu núú-gǎ, te diu-gá cúú-gǎ Yaá yǐndàha ñuyíú. ⁵ Te ñáyiú na càni iní-xi ná cada ñaha xii-güedé te yuhu-güedé quene ñuhú cahmi ñaha-xi xii-yu, te ducaⁿ càda-güedé cahni-güedé nchaa ñáyiú na cùu úhú iní ñáhá xii-güedé. ⁶ Te ndi ndúú-güedé ndécú ndìhì-güedé tnúhu ndee ìní cada-güedé sá vǎ cúúⁿ dǎú, te ducaⁿ càda-güedé ñini cǎháⁿ-güedé nàcuáa càchí Yǎ Ndiöxí, te ndacu-güedé nadatìu-güedé ndute nduu-xi níñí, te ndacu-güedé dandòho-güedé nchaa ñáyiú titní núú tnúhu ndòho, te ducaⁿ càda-güedé ná daha xito càchí iní méé-güedé. ⁷ Te nà yáha sá cǎháⁿ-güedé nàcuáa ní cǎchí Yǎ Ndiöxí, te dàvá-áⁿ quene ìḡⁿ quiti dééⁿ yàú cùnú víhí sǎ ìo nèhé cáá, te quiti-áⁿ

ngüita-di nàá-di ndihi ndi ndùú cue téé-án te cahni ñaha-di xii-güedé. ⁸ Te yiqui cùñú cue téé-án cautùu-xi ñⁿ tnuú ñúú cáhnú nùu ní sahani-güedé Xítóhó Jesucristú núú cùrúxí, te ñiu Yaá-án cúú Xítóhó-ó ndihi-güedé, te cächí ñáyiú sá ñúú-án cúú-xí dàtná ñúú Sòdomá ndihi nàcióⁿ Ègiptú. ⁹ Te úní nduu dava cautùu yiqui cuñú-güedé xíaⁿ, te ñáyiú nchaa nàcióⁿ, ndihi ñáyiú nchaa ñúú, ndihi ñáyiú cáháⁿ ndí ñíⁿ ndí ñíⁿ núú tnùhu, ndihi ñáyiú xíndecu nchaa xichi quiní-yu yiqui cùñú-güedé, te vá dáñá-yu nguindüxi. ¹⁰ Te nchaa ñáyiú-án nduu vétú iní-yu sá dúcáⁿ cùú cue téé cáháⁿ nàcuáa cächí Yá Ndiöxí-án, te ío cudí^í iní-yu, te nándi sá cuãha táhú tnáhá-yu sá cúdí^í iní-yu sá dúcáⁿ ní xíhí-güedé, te ducaⁿ chi ñiu-güedé ní quide ío ní ndohó-yu. ¹¹ Te sátá ná yáhá úní nduu dava sá dúcáⁿ cùú-güedé te Yá Ndiöxí dandòto ñaha-gá xii-güedé, te ndacóo-güedé, te nchaa ñáyiú na quini sá ndótó-güedé te yùhú víhí-yu. ¹² Te ndi ndùú cue téé-án tecú dóho-güedé cáháⁿ ñⁿ sá cáháⁿ ndéé andiu, te cúñaha-xi xii-güedé:

—Chí táquène iha —duha cúñaha sã cáháⁿ-án xii-güedé.

Te cue téé-án quíhu-güedé ñⁿ xití vícò caa-güedé andiu, te nchaa ñáyiú cùu úhú iní ñáhá xii-güedé quiní ñáhá-yu xii-güedé caa-güedé andiu. ¹³ Te òré-án níhi víhi tnáa ñuyíú, te úxí xichi cùu-xi ñúú núú cùndècu-güedé-án te ñⁿ xichi ñúú-án naa, te cuú úsá mĩ ñáyiú, te nchaa dava-gá ñáyiú cácu vá cùú yùhú víhí-yu, te cachí-yu sá ío cànnu cuu Yá Ndiöxí Yaá ndécú àndiu.

14 Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho cuu úú yáha, te vitna sa ndètu vií-nă tucu sáá tnúndòho cuu uní.

Espíritú cúú ùsá tiú-xi cúú néhé-xí

15 Te espíritú cúú ùsá ní tiú-xi cúú néhé-xí, te òré-án nǐ tecú níhi ní cáháⁿ titní sá nǐ cáháⁿ andiu, te cǎchí-xi:

Nchaa sá cúú cuendá nchaa ñáyiu ñuyíú táxí
tnùní-yu ni cùu ní nduu cuendá Tǎtá-ó Dútú
Ndiǒxí táxí tnùní-gá,

Te tnàhá Yaá ní tendaha-gǎ ní sáháⁿ ñuyíú táxí
tnùní-gá nchaa xǎáⁿ,

te diu-gá taxi tnùní-gá ni caa ni quíhíⁿ.

Duha ní cáháⁿ nchaa sá nǐ cáháⁿ-án. 16 Te ndi
òcó cúmí cue tée sacuéhé xǎnucóo núú xilé váha
ní ngüíñí xítí-güedě núú Yǎ Ndiǒxí, te ní nuu
núú-güedě ndāa núú ñúhú te ní ngüíta-güedé
chíñúhu ñaha-güedé xii-gá, 17 te cǎchí-güedé:

Ío ndàcáⁿ táhú-ndǐ núú yòhó Dútú Ndiǒxí,

Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vǎha,

te diu-ni-n ndècu-n ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú,
te diu-ni-n ndècu-n vitna, te diu-ni-n
cùndecu-n ndéé núú cuaháⁿ núú vǎxi,

te ío cǎhnu cuu-n te ní ngüíta-n ïo-gá táxí tnùní-n.

18 Te nchaa ñáyiu xǎndecu ñuyíú xǎcudéⁿ-yu núú-n,
te vitna ní sáá nduu dǎndohó-n-yu chi ñǎ túú cùu
váha iní-n nǎy-yu,

te cada ndáá-n cuèchi nchaa ñáyiu sa ní xíhí,

te ní sáá tucu nduu cuǎñaha-n sǎ ndúú tǎhú nchaa
ñáyiu ní xinu cuechi núú-n nǐ cáháⁿ-yu
tnúhu-n, ndihí nchaa dava-gá ñáyiu cùu
cuendá-n, chi ñáyiu-án néhě-yu sá yíñúhu
núú-n,

te cuëi ñáyiú cùnúú ndìhi ñáyiú ñá túú cùnúú
 cuáñaha-n sã ndúú tãhũ-yu,
 te ní sáá tucu nduu dànaa-n nchaa ñáyiú sàhni
 tnaha ñáyiú-xi.

Duha càchí ndi òcò cúmí cue téé sacuéhé-ãⁿ
 xãhaⁿ-güedë xii Yá Ndiõxí.

¹⁹ Te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe vehe Yá Ndiõxí
 andiú, te xití vehe-gá-áⁿ ñi xiní-í ndécú càjá ñúhú
 sã yódó tnùnì nàcuáa ní cundáá cada-gá sá cúú-xí
 ñáyiú, te òré-áⁿ ñi xiní-í ní sáá ndúté, te ní cáháⁿ
 ñúhu te ío dusaⁿ ñi quide-xi, te níhi vìhi ní tnáa, te
 súúní càhnu dáú ñíñí ñi cuuⁿ.

12

*Cuëndá ìⁿ ñadìhí ndìhi cuëndá ìⁿ quitì dééⁿ nánì
 dràgón*

¹ Te ío vìhi ní quide-xi ìⁿ sá ñi quide-xi andiú, te
 ní xiní-í ìⁿ ñadìhí te dóó níhnú-áⁿ quide-xi datná
 quidé-xí nùú nchĩcanchii, te ndàa núú sàhá-aⁿ
 quide-xi datná quidé-xí nùú yóó, te ñúhu ìⁿ coroná
 díquí-aⁿ te ndèé úxúú chódínì. ² Te ñúhu déhe-aⁿ te
 càna saa-aⁿ sá quidé ùhú ñáhá-xí xii-aⁿ chi sa ndètu
 ví-nã cacu déhe-aⁿ. ³ Te dãtnùnì ní quide tucu-xi
 sá ñi quide-xi andiú, te ní xiní-í ìⁿ quitì càhnu
 quitì ticuehé, quitì dééⁿ nánì dràgón, te ndèé úsá
 díquí-di ndìhi úxí ndiqui-di, te ìⁿ caa coróná ñúhú
 ìⁿ caa díquí-di-áⁿ. ⁴ Te quitì-áⁿ luha-ná te cuu dava
 nchaa chódínì dãngòyo-di ñuyúú ndìhi lúhmá-di,
 te quitì-áⁿ ñi ngúnu tníi-di núú ñaha ndètu ví-nã
 cacu déhe-xi-áⁿ cuëndá caxi-di déhe-aⁿ òré cacu ni
 cùu. ⁵ Te ñaha-áⁿ ñi cacu déhe-aⁿ te téé cùu-dé, te
 té lĩhi-áⁿ ìo cunúú-dë taxi tnùnì-dé nchaa ñáyiú

ñuyíú, te mee Yă Ndiöxí ní nacuaca ñaha-gă xii té lĩhli-án cuendá cundecu ndihî ñaha-dě xii-gá núú ndécú-gă táxí tnùnı-gá. ⁶ Te ñadhı́-án nı́ xinu-aⁿ cuáháⁿ-aⁿ xitı́ yucu núú nı́ quide túha Yá Ndiöxí cundecu-aⁿ cuendá xı́áⁿ nı́hı́-aⁿ caxi-aⁿ, te ducaⁿ nı́hı́-aⁿ sá caxı́-áⁿ ùxúú ciëndú únı́dico nduu chi ducaⁿ nduu cundecu-aⁿ xı́áⁿ.

⁷ Te sátá dúcáⁿ te andıu nı́ xinı́-ı́ espı́ritú cúnúu xinu cuechi núú Yă Ndiöxí nánı́ Mı́guél, ndihî nchaa dava-gá espı́ritú cúndı́hı-xı, te nchaa espı́ritú-án năá-xı ndihî quitı́ dééⁿ nánı́ drágón ndihî nchaa espı́ritú cúndı́hı-dı. ⁸ Te quitı́-án ñă túú ní ndàcu-dı ndihî nchaa espı́ritú cúndı́hı-dı, te ñă túú ní nı́hı-gă-dı núú cúndècu-dı andıu ndihî nchaa espı́ritú cúndı́hı-dı-áⁿ. ⁹ Te cue espı́ritú xınú cuèchi núú Yă Ndiöxı́-án nı́ dąngává-xı quitı́ dééⁿ nánı́ drágón-án ndihî nchaa espı́ritú cúndı́hı-dı ñuyı́ú, te quitı́-án cúú-dı́ mèi sácı́hıná àdi sá cächı́-ó cùu yucu ñávăha, te dıu xı́áⁿ ní dándàhú-xı ñáyıu nı́hı́ ñuyı́ú, te dıu-nı xı́áⁿ ní nduu-xı cóó nı́ dándàhú-xı ñáyıu ndéé sanaha.

¹⁰ Te ní tecú dóho-ı́ níhı ní cáháⁿ tucu ı́ⁿ sá nı́ cáháⁿ andıu, te cächı́-xı:

—Vitna te Yá Ndiöxı́ ní quide-gá ní ngúndecu ñáyıu ndihı-gá, te ío cànıu cuu-gá, te ío tàxi tnùnı-gá, te tnàhá Crıstú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxı́ ní quixı ñuyı́ú-a ío tàxi tnùnı-gá, te ducaⁿ chi sa ní xócı́hı́ sácı́hıná să sũúnı núnúu sacáⁿ cuèchi núú Tătá-ó Dütú Ndiöxı́ cuendá nchaa ñáyıu ndècu ndihı-o ichı-gá, te nduu niú ducaⁿ sàcáⁿ cuèchi-xı núú-gă cuendá-yu ni cùu. ¹¹ Dico ní ndacú-yu ní cunúú-yu núú sácı́hıná să dúcáⁿ sàcáⁿ

cuéchi cuèndá-yu-áⁿ ní cùu, te ducaⁿ ñĩ cunùú-yu sá cuèndá Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánĩcuèhé-güedé, chi Yaá-áⁿ ñĩ sati níñĩ-gã te ní xíhí-gá sá cuèndá-yu, te ducaⁿ ñĩ cunuu tùcú-yu sá cuèndá sá sàndáá iní ñáhã-yu xii Yaá-áⁿ, te ñá túú ní yùhú-yu cuú-yu sá cuèndá-gá. ¹² Te vitna ío chí cúdĩ iní nchaa nchòhó espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí, ndihi nchaa nchòhó ñáyiu ndècu andiu, dico ñndàhú ní cuu nchaa ñáyiu xĩndecu ñihí ñuyú! Chi súúni cùdééⁿ sàcuíhná ñĩ ngava-xi te nándi cada ñaha-xi xii-yu, te ducaⁿ chi cùtnuní iní-xi sá sàcú duha-ná nduu cudíi-xi cundecu-xi —duha càchí sá ñĩ cáháⁿ andiu.

¹³ Te sátá ñĩ quee quiti dééⁿ nání dràgón-áⁿ andiu ñĩ ngava-di ñuyú quiti cùu mei sàcuíhná-ãⁿ, te quiti-áⁿ ñĩ chinchícúⁿ-di ñadìhí ñaha ní cacu déhe téé-xi-áⁿ. ¹⁴ Te ñadìhí-áⁿ ñĩ nduu táhú-aⁿ ní quene úú ndíxí-aⁿ, te càa datná cáá ndíxíⁿ ìⁿ yacòlo cahnu vihi cuendá ndava-aⁿ núhú-aⁿ yucu núú ñĩ cachí Yã Ndiõxí cundecu-aⁿ, te yàcáⁿ cundecu-aⁿ úní cuíá dava cuèndá sá vã ñihí ñáhá quiti dééⁿ quiti nàni dragón-áⁿ te xíáⁿ ñihí-aⁿ sá cáxí-áⁿ, te quiti-áⁿ cúú tùcu-di datná ìⁿ cóó dēéⁿ. ¹⁵ Te quiti-áⁿ ñĩ quene cuéhé ndute yuhu-di, te ndute ní quene yuhu-di-áⁿ ñĩ cuu-xi ìⁿ yúte, te ducaⁿ ñĩ quide-di cuèndá ndute-áⁿ cuido-xi ñadìhí-áⁿ ní cùu. ¹⁶ Te ñuhu yìchí ní chindee-xi ñadìhí-áⁿ, chi ní ndátá te ní queé naa-ni ndute ní quene yuhu quiti-áⁿ. ¹⁷ Te sá dúcáⁿ ñĩ quide-xi xíãⁿ ní cudééⁿ víhí quiti-áⁿ núú ñadìhí-áⁿ, te ní xica-di cuáháⁿ-di núú xĩndecu nchaa dava-gá cue déhe ñadìhí-áⁿ cuèndá nàá ndihi

ñaha-di, te ñáyiú-án cúŷ-yu ñáyiú tñì nchaa tnúhu càháⁿ Yă Ndiöxí, te nchìcúⁿ niñnú-yu nchaa tnúhu sá càháⁿ váha cuèndá Xítóhó Jesucristú.

13

Cuèndá úú quiti

¹ Te yúhú ní ngúnu tñì-í yuhu làmár, te ní xiní-í ní quene ìⁿ quiti te ndée úsá díquí-di te úxí ndiqui-di, te núú ìⁿ ìⁿ ndiqui-di-án ndécú ìⁿ caa coroná. Te ìⁿ ìⁿ díquí-di-án ndée tnúhu sá càháⁿ úhú-xi cuèndá Yă Ndiöxí. ² Te quiti-án cáá-dí dàtná cáá cuiñí, te sáhá-di càa datná cáá sähá öso, te yuhu-di càa datná cáá yúhu ndicaha. Te quiti dééⁿ nání dragón ní sáñaha-di tnúhu ndee ìní xii quiti-án cuèndá taxi tnùnì víhí-dí, te dragón-án nì sáñaha-di núú ndécú-dí tàxi tnuní-di xii quiti ní quene xití làmár-án, te ducaⁿ nì quide-di cuèndá sá ñihí ndée quiti-án cunuu-di. ³ Te ìⁿ díquí quiti ní quene xití làmár-án càhú víhí càa ní nícuèhé, te sa ndètu víí-nă cuú-di sànuu dico ní ndúha-di, te ñihí ñuyúú nì ñihí ñáyiú tnúhu sá dúcáⁿ nì cuu, te ío ní cuñúhu-yu te ní tuhá-yu quiti-án. ⁴ Te nchaa ñáyiú-án nì cachí-yu sá ío càhnu cuu quiti dééⁿ quiti nàni dragón-án cuèndá sá nì sáñaha-di tnúhu ndee ìní sá táxí tnùnì quiti ní quene xití làmár-án, te ní ngüita-yu ní chiñuhú-yu quiti ní quene xití làmár-án, te càchí-yu:

—Vá yöö ìⁿ nütnahá ñáhá xii quiti-a, te ni vă yöö ìⁿ ndacu nàá ndihí ñaha xii-di —cachí-yu.

⁵ Te ní ñihí-di tnúhu ndee ìní sá càháⁿ úhú-di Yă Ndiöxí, te cada càhnu-di mee-di, te údico úú yóo ducaⁿ nì ñihí-di tnúhu ndee ìní-án cunuu-di. ⁶ Te

ducaⁿ ñi quide-di ní cáháⁿ úhú-di Yá Ndiöxí ndihi cuendá nchaa sá quidé-gă, te diu-ni ducaⁿ ñi cáháⁿ úhú-di núu ndécú-gă, te ní cáháⁿ úhú tucu-di nchaa ñáyiu ndècu ndihi-gá andiu. ⁷ Te ducaⁿ ñi níhí-di tnúhu ndee ìní sá nàá-di ndihi nchaa ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiöxí, te ducaⁿ nàá ndihi ñaha-di xii-yu ndée òré vá ndácú-gă-yu nàá ndihi ñàhá-yu xii-di, te tnàhá ní ngúndecu ndihi-di tnúhu ndee ìní sá táxí tnùní-di ñáyiu nchaa nàcióⁿ, ndihi ñáyiu nchaa ñuú, ndihi nchaa ñáyiu càháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ núu tnúhu, ndihi ñáyiu xĩndecu nchaa xichi. ⁸ Te cue ñáyiu ñihí ñuyíú ñi cachí-yu sá ïo càhnu cuu quiti-áⁿ, te ñáyiu-áⁿ cúũ-yu ñáyiu ñá túú yòdo tnuní núu tütú Yaá cáá dàtná cáá ñiⁿ mbéé quiti ní dánĩcuèhé-güedé Yaá ní xihí ní cùu te ní ndoto. Te ndée cùtnàhá ní ngáva ñuyíú sa yòdo tnuní ñáyiu naníhí tãhú, dico ñáyiu càchí sá ïo càhnu cuu quiti-áⁿ ñà túú yòdo tnuní-yu núu tütú-gá.

⁹ Te nchaa nchòhó ñáyiu xĩndedóho chí cùndèdóho váha nchaa nàcuáa cuáháⁿ tnúhu-áⁿ. ¹⁰ Te nchaa ñáyiu na chíhi tñaha ñáyiu-xi vecaá te sáá nduu te quíhíⁿ-yu tnàhá-yu vecaá, te nchaa ñáyiu sàhni tñaha ñáyiu-xi ndihi yuchí te diu-ni ndihi yuchí cuú-yu tnàhá-yu, te xíáⁿ núu ïo xini ñuhu-xi sá ncháá ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiöxí cunduu càhnu ìní-yu, te quĩndáá ìní ñáhã-yu xii-gá.

¹¹ Te ní xiní tucu-í ñngá quiti ní quene-di núu ñuhu yìchí, te ndée úú ndiqui-di te càa datná cáá ndiqui canerú, te càháⁿ-di dàtná càháⁿ quiti dééⁿ nání dràgón. ¹² Te dàtná ndécú ndihi quiti ní quene xití làmár-áⁿ tnúhu ndee ìní sá táxí tnùní-di ducaⁿ

ndècu ndihi quitì ní quene ñuhu yìchí-án tñuhu ndee ìní taxi tñuní-dì cada-dì núú quitì ní quene xítí làmár-án, te quitì ní quene ñuhu yìchí-án ñí quide yica-dì sǎ ncháá ñǎyiu xǎndecu ñihì ñuyíú chiñuhú-yu quitì ní quene xítí làmár-án, quitì càhú víhí ñí tnahá ní nícuèhé te ní ndúha-dì. ¹³ Te quitì ní quene xítí ñuhu yìchí-án ñí quide-dì titní núú sǎ vǎ yǒo tñahí ndàcu cada, te nchaa ñáyiu ní xiní-yu sá ndèé andiu ñí dǎngóyó-dí ñùhú ñuyíú. ¹⁴ Te sá dúcáñ ñí ngúndecu ndihi-dì tñuhu ndee ìní ní quide-dì nchaa xǎñ ní quide-dì núú quitì ní quene xítí làmár-án, te sá dúcáñ ñí quide-dì te xǎñ ní dándàhú-dì nchaa ñáyiu xǎndecu ñihì ñuyíú, te ní xáhañ-dì xǐi-yu sá ndúcǔ-yu ñí sá cǎdǔha-yu nǎcuáa-ñí cǎa nacuáa-ñí ndùu quitì ní quene xítí làmár-án, quitì càhú víhí ñí tnahá ní nícuèhé díquí-xi-án ñí quée machití te ñá túú ní xǐhí-dì chi ní xǎndecu-ñi-dì. ¹⁵ Te quitì ní quene xítí ñuhu yìchí ní ngúndecu ndihi tucu-dì tñuhu ndee ìní sá chíhí-dí ìní sá ñí cadúha-yu-án, sá ñí natavá-yu dàtná cáá quitì ní quene xítí làmár-án, te ducañ ñí quide quitì-án cuèndá cáhán sá ñí cadúha-yu-án, te xǎñ cada-xi cuú nchaa ñáyiu ñá túú ní cuíni chiñuhu ñaha xii-dì. ¹⁶ Te quitì ní quene xítí ñuhu-án quidé-dí sǎ ncháá ñáyiu ngúndee ñí tñuní ndaha cùhá-yu àdi tnee-yu, te ducañ ñí quide-dì cuèi ñáyiu cùnuu te cuèi ñáyiu ñá túú cùnuu, te cuèi ñáyiu cuica te cuèi ñáyiu ndàhú, te cuèi ñáyiu ñá túú dàñá quee núú chíúñ pàtróóñ-xi, te cuèi nchaa ñáyiu dàñá quée núú chíúñ pàtróóñ-xi ncháá-yu

ducaⁿ ñĩ ngúndeé tnuní ñĩ^í-yu. ¹⁷ Te ní quide-di sá ncháá ñǎyiu ñá túú ndèé tnuní ñĩ^í-xi vá cúú cuááⁿ-yu sá cǎchí iní-yu te ni vǎ cúú ñicó-yu ñⁿ sá cuení-yu ñicó-yu, te tnuní-áⁿ cúú-xí ñiú qui^{ti} ní quene xití lámár-áⁿ àdi númerú-di. ¹⁸ Te xini ñihu-xi sá ncháá ñǎyiu ío váha cùtnuní iní-xi ío váha cuáha-yu cuendá ñacuáa quèe-xi númerú qui^{ti}-áⁿ, te númerú-áⁿ cúú-xí ñiú ciendú únídico ñiú, te cùu-xi cuendá ñⁿ ñǎyiu ñuyíú.

14

Cuendá ñⁿ ciendú údico cúmí mĩ ñǎyiu

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í Yáa cáa ñatná cáa ñⁿ mbéé qui^{ti} ní dánicuèhé-güedé nútnĩ-gá ñⁿ yucu ñuú nání Sìón ndécú àndiú, te nutnĩ-gá ndihí ñⁿ ciendú údico cúmí mĩ ñǎyiu, te tneé-yu ndèé ñiú-gá ndihí ñiú tátá-gǎ Dútú Ndiöxí. ² Te ní tecú dóho-í ní quide-xi andiú ñatná quidé-xí núú xíca cuèhé víhí ndùte, te quide tucu-xi ñatná quidé-xí ñiú víhí ñǎyiu càní-yu àrpá. ³ Te ní tecú dóho-í xixita yuhu sǎ xitá yuhu núú Yáa núcõo núú xilé váha, ndihí núú ndi cùmí cue qui^{ti} xĩnutnĩ-áⁿ, ndihí núú ncháa cue tée cùu sacuéhé xĩnucóo-áⁿ, te xixita-xi ñⁿ ndudú sáa. Te mee-ni cuè ñǎyiu ñⁿ ciendú údico cúmí mĩ-áⁿ quèe díquí-yu ndudú-áⁿ, te ñǎyiu-áⁿ cúú-yu ñǎyiu ní dácǎcu nihnu ñaha Yáa cáa ñatná cáa ñⁿ mbéé qui^{ti} ní dánicuèhé-güedé núú ñǎyiu ndècu ichi cuèhé ichi duha xĩndecu ñuyíú, te vá yõo ñⁿ-gá quèe díquí-xi ndudú sáa-áⁿ chí mee-ni ñǎyiu ní cǎcu nihnu-áⁿ

quëe díquǐ-yu. ⁴ Te ñáyiu ní cácu nihnu-áⁿ cúǔ-yu ñáyiu ñá túú ní xǐndecu ichi díí ìní, te cùú-yu ñáyiu càndoo canine iní-xi, te ndèni ní cuu cuáháⁿ Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní nícuèhé-áⁿ, te ducaⁿ-ni ndëndaha ñàhá-yu xii-gá cuáháⁿ, te ñáyiu-áⁿ ñí cácu nihnú-yu núú nchàa ñáyiu ñuyíú, ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, te ñáyiu ní cácu nihnu-áⁿ cúǔ-yu ñáyiu díhna nuu ñí nduu táhú Yă Ndiǒxí cuu cuèndá-gá ndihí Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé. ⁵ Te cùú-yu ñáyiu ñá túú càháⁿ ni ìⁿ tnúhu ndehnde, te càndoo canine iní-yu ndècú-yu núú núcõo Yă Ndiǒxí táxí tnùní-gá.

Cuèndá úní cue espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiǒxí

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiǒxí xícó-xí cuådava andiú, te ndècu ndihí-xi tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó, tnúhu sá ñà túú tnàhí ndihí nihnu te tnúhu-áⁿ danèhé espíritú-aⁿ nchaa ñáyiu ndècu ñuyíú, ñáyiu nchaa nacióⁿ, ndihí ñáyiu nchaa ñuú, ndihí nchaa ñáyiu càháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ núú tnúhu, ndihí ñáyiu xǐndecu nchaa xichi. ⁷ Te níhi ní cáháⁿ-xi te càchí-xi:

—Nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ñuyíú canehe-ndo sã yíñùhu núú Yă Ndiǒxí, te cachí-ndó sã ïo càhnu cuu-gá chi sa ní sáá nduu càda ndáá-gá nchaa cuèchi-ndo, te chiñuhu-ndo-gã chi diu-gá ní cadúha-gá andiú, ndihí ñuhu yìchí, ndihí làmár, ndihí nchaa ndóhyo —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁸ Te nchìcúⁿ tucu ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiǒxí, te càchí-xi:

—Vitna ní naa ñuú Babiloniá ñuú ïo cùnnu, te ducaⁿ ñí naa chi cue ñáyiu ñuú-áⁿ ñí quidé-yu ní xíta nihnu nchaa ñáyiu ñihí ñuyíú, chi ní sanu

ichi ñàhá-yu ichi cuèhé ichi duha —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁹ Te nchìcúⁿ tucu ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí te níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Nchaa ñáyíu chìñuhu ñaha xii quiti ní quene xítí làmár, ndihi sá ñí natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, ñáyíu ní dáñá mèe-xi ní ngúndeé tnuní ndahá-yu àdi tneé-yu, ¹⁰ ñáyíu-áⁿ sũúni dândoho ñaha Yă Ndiöxí xií-yu chi ío cùdééⁿ-gă, te ducaⁿ ïo dandòho ñaha-gá xií-yu chi daquihíⁿ ñàhá-gă xií-yu núú ñùhú núú ñùhú àzufré càyú-xi, te núú cuè espíritú xínú cuèchi núú-gă ducaⁿ dândoho ñaha-gá xií-yu, ndihi núú Yàá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé. ¹¹ Te ni caa ni quíhíⁿ quene ñúhmá núú dúcáⁿ cùndecú-yu ndohó-yu-áⁿ, te cuèi nduu cuèi niú ducaⁿ ndòhó-yu. Te ducaⁿ ndòho nchaa ñáyíu chìñuhu ñaha xii quiti ní quene xítí làmár, ndihi sá ñí natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, te diu-ni ñáyíu-áⁿ cúú-yu ñáyíu ní ngúndeé tnuní ndaha-xi àdi tneé-xi —duha càchí espíritú-áⁿ.

¹² Te xíăⁿ xíní ñùhu-xi sá ncháá ñáyíu cùu cuendá Yă Ndiöxí cunduu càhnu iní-yu, chi diu-ní-yu cùú-yu ñáyíu tnèi nchaa tnúhu càháⁿ-gá, te ni yùhu ni iní-yu sàndáá iní-yu Xítohó Jesucrìstú.

¹³ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ andíu, te càchí-xi:

—Chido tnùnì-n ìⁿ núú tütú nàcuáa na càháⁿ-í-a. “Není vitna ío váha táhú nchaa ñáyíu sàndáá iní tnúhu Xítohó Jesucrìstú te xihí-yu” —duha càchí sá ñí cáháⁿ-áⁿ.

Te Espíritú Yă Ndiöxí ní cáháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ndáá, chi ndetatú-yu chi ñá túú-gă nágá chiuⁿ ndohó-yu cadá-yu, te Yá Ndiõxí sa nàha-gá nchaa nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quidé-yu —duha càchí Espíritú-gá.

Nchaa sá cúú nǔú ñúhú

¹⁴ Te sátá dúcáⁿ te dǎtnùní ní xiní-í ìⁿ vícò cuèxíⁿ, te núú vícò-ǎⁿ ñí xiní-í núcõo ìⁿ Yaá, te càa-gá dǎtná cáá ìⁿ tée ñuyúú, te díquí-gă ñúhú ìⁿ coroná ní cuáha mee-ní dǐhúⁿ cuááⁿ, te nùndaha-gá ìⁿ yuchí ndíquí te súúni dǎéⁿ. ¹⁵ Te ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí ní quee-xi xití vehe-gá, te níhi ní cáháⁿ-xi xǎhaⁿ-xi xìi Yaá núcõo núú vícò-ǎⁿ:

—Sa ní cuu nàquehndé-n nchàa sá ñí cuu ñuyúú ndìhi yuchí ndíquí-n, chi sa ní cuu núcõo tnàha-xi —duha càchí espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xìi Yaá-áⁿ.

¹⁶ Te Yaá núcõo núú vícò-ǎⁿ ñí dáyǎha ndodo-gá yuchí ndíquí-gă núú ñuyúú ñí nataxi tnàha-gá nchaa sá ñí cuu.

¹⁷ Te ní xiní tucu-í ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí ní quee-xi xití vehe-gá sá cáá àndiù, te nùndaha-xi tnahá-xi ìⁿ yuchí ndíquí dǎéⁿ. ¹⁸ Te ní xiní tucu-í ní quee tucu ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí núú nùtnǐ núú sácõdó sǎ ndúú tǎhú-gă, te ndècu ndìhi-xi tnúhu ndee ìní táxí tnùní-xi ñuhú, te espíritú-áⁿ ñíhi ní cáháⁿ-xi xǎhaⁿ-xi xìi espíritú néhé yùchí ndíquí dǎéⁿ-áⁿ:

—Ngúíta naquehndé-n ndìhi yuchí ndíquí-n ndǎhé yoho yàha stilé sá ió ñuyúú chi sa ní cuu nàtehndé —duha càchí espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xìi espíritú néhé yùchí ndíquí-ǎⁿ.

19 Te espíritú néhé yùchí ndíquí-ǎⁿ nǐ dáyǎha ndodo-xi yuchí ndíquí-xí nǔú ñùyíú nǐ nàquehdé-xi nchaa ndéhé yoho yàha stilé, te ní chihi-xi ìⁿ xichi núú nǐ chihi-xi cuèndá xíaⁿ quihni-xi quee ndudí-xi, te sá dúcáⁿ nǐ quide-xi xíaⁿ cútnùní iní-ó sǎ ìo cùdéeⁿ Yǎ Ndiǒxí núú ñǎyiu ñuyíú. 20 Te ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ nǐ quihni-xi ìⁿ xio yuhu ñúú, te ndudí ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ nǐ nduu-xi níñí te ní quee-xi núú quíhni ñihnu espíritú-áⁿ. Te úní cièndú mǐl mètrú ní xica níñí-ǎⁿ, te dàtná ìⁿ mètrú dava ní sáá cuehnu níñí-ǎⁿ nǐ xica-xi.

15

Úsá tnúndòho

1 Te ío vìhi ní quide-xi ìⁿ sá nǐ quide-xi andiú te ní cuñúhu vìhi-í, te ní xiní-í úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí, te ìⁿ ìⁿ cue espíritú-áⁿ ndécú ndìhi-xi tnúhu ndee iní dandòho-xi ñáyiu ñuyíú, te nà yáha nchaa tnúndòho-áⁿ, te vá cùdéeⁿ-gǎ Yǎ Ndiǒxí núú-yu dándoho ñaha-gá xií-yu.

2 Te ní xiní-í ìⁿ làmár te ndute làmár-áⁿ cáá dàtná cáá vǐdriú, te dàcánuu-xi ndìhi ñuhú, te yuhu làmár-áⁿ xǐnutnìi nchaa ñáyiu ní ndacu ní dáquée tíhú ñàhá xìi quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ducaⁿ nǐ ndacú-yu ní dáquée tíhú-yu sá nǐ natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, te ducaⁿ nǐ ndacu tucú-yu ní dáquée tíhú tucú-yu númerú-di sá cúú dàtná ñiú-di, te nchaa ñáyiu-áⁿ nǐ nduu táhú-yu núú Yǎ Ndiǒxí àrpá xǐnehé-yu cuèndá caní-yu. 3 Te xixitá-yu ndudú sá nǐ xita ndíi Moisés ndíi ní xinu cuechi núú Yǎ Ndiǒxí ndée sanaha, te xita

tucú-yu ndudú Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiiti ní dánċuèhé-güedé, te cächí-yu:

Yòhó Dútú Ndiöxí ío cànċu cuu-n, chi quide-n nchaa sá vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada, te cùu-n Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vǎha, te ío ndáá quidé-n te ío ndáá cǎháⁿ-n, te yìndaha-n nchaa ñáyiú nihìí ñuyíú.

⁴ Te nchaa ñáyiú nèhé-yu sá yíñùhu núú-n, te ncháá-yu cächí-yu sá ïo cànċu cuu-n, chi ìⁿdìí díí-ni yòhó cúú-n Yàá ío váha quide ndáá, te nchaa ñáyiú nihìí ñuyíú natacá-yu chiñuhu ñàhá-yu xii-n, te ducaⁿ cǎdá-yu chi ndèhé-yu nchaa sá vǎha quide-n.

Duha cächí ñáyiú-áⁿ xǐxitá-yu.

⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe vehe Yá Ndiöxí andiú, te xití vehe-gá-áⁿ ndécú sǎ ndèé tnúhu-gá. ⁶ Te xití vehe-gá-áⁿ ñí quee úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú-gǎ, te ìⁿ ìⁿ-xi ndècu ndihí-xi tnúhu ndee ìní dandòho-xi ñáyiú, te xǐxíhnu-xi mee-ni dǒó vǎha, te súúní vǎha cǎndoo, te chàhnchí, te yidúcúⁿnuu cìnchú ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ pèchú ndi úsá cue espíritú-áⁿ. ⁷ Te ìⁿ quiiti cúmí xǐnutnǐí núú nútnǐí xilé váha ní sǎñaha-di ìⁿ caa sá nàhá tícùú ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ xii ìⁿ ìⁿ espíritú-áⁿ, te xití nchaa tícùú-áⁿ ñúhú ìⁿ sá ñúhú te xǐáⁿ cútnùní sá Yǎ Ndiöxí dandòho-gá ñáyiú ñuyíú, te diu-gá cúú-gǎ Yaá ndécú nchaa nduu nchaa quíú. ⁸ Te xití vehe-gá-áⁿ ñí chítú ñúhmá, te ducaⁿ ñí quide-gá cuendá cutnùní ìní ñáyiú sá ïo cànċu cuu-gá táxí tnùní-gá, te vá yǒo ìⁿ cuu quíhu

xítí vehe-gá-áⁿ ndèé ndihì ndì ùsá tnúndòho cada ndì usá cue espíritú-áⁿ ñuyíú.

16

Tnúndòho cada-xi ñuyíú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ xítí vehe Yá Ndiǒxí, te xǎhaⁿ-xi xìi ndì usá cue espíritú-áⁿ:

—Chí cuàháⁿ coyo-ndo sǎ ñúhú xítí nchaa tícùú néhé-ndó-ǎⁿ nǔú ñùyíú, chí sá ñúhú-ǎⁿ cúú-xí tnúndòho tendaha Yá Ndiǒxí sá cúú-xí nchàa ñáyíu ñuyíú —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

² Te espíritú díhna ní sáháⁿ-xi ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí-ǎⁿ ñuyíú, te nchaa ñáyíu ñùhu tnuní quitì ní quene xítí làmár ñáyíu ní chiñuhu sá ñí natava ñàhá-yu xii-di, nchaa ñáyíu-áⁿ ñí quené-yu ndíhyì tèhyú te súúni dándoho ñaha-xi xii-yu.

³ Te espíritú cúú ùú ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí nǔú làmár, te ndute làmár-áⁿ ñí nduu-xi níñí te càa-xi datná cáá ñíñí ñáyíu sa ní xíhí, te nchaa quitì ñùhu xítí làmár-áⁿ ñí xíhí-güedi.

⁴ Te espíritú cúú ùní ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí nchàa yúte ndihì nchaa núú quènihni ndute, te ndute nchaa yúte-áⁿ ndihì nchaa ndute quènihni-áⁿ ñí nduu-xi níñí. ⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiǒxí, espíritú yíndàha ndute, te xǎhaⁿ-xi xìi Yá Ndiǒxí:

—Yòhó Dútú Ndiǒxí cúú-n Yàá quidé ndáá cui^{tì} núu duha quíde-n tendaha-n tnúndòho-a,

te diu-ni-n cùu-n Yaá ndécú ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-n cùu-n Yaá ndécú vitna te ñá túú tnàhí cuéchi-n. ⁶ Chi cue ñáyiu ñuyíú ñí dácácă-yu níñí nchaa ñáyiu ní cáháⁿ tnúhu-n ndihi nchaa dava-gá ñáyiu cùu cuendá-n, te ní sahní-yu nchaa ñáyiu-áⁿ, te vitna ní dátíú-n ndùte ní nduu-xi níñí te ducaⁿ-ni càa ndute-áⁿ xíhŷ-yu, te ducaⁿ tàú-xi ndohó-yu cuendá sá ñí sahní-yu cue ñáyiu cùu cuendá-n —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xì-gá.

⁷ Te ní tēcú tucu dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ núú nútñî núú sácödó să ndúú tăhú Yă Ndiöxí, te xăhaⁿ-xi xì-gá:

—Ndáá sá yòhó Dútú Ndiöxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá văha dândoho-n ñáyiu năcuáa tàú-xi cunduu —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ xăhaⁿ-xi xì-gá.

⁸ Te espíritú cúú cùmí ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícúú néhé-xí nŷú nchĭcanchii cuendá nchĭcanchii-áⁿ cahmi-xi nchaa ñáyiu ñuyíú. ⁹ Te nchaá-yu ní ndoho vîhí-yu ní cáyú-yu, te cuēi ducaⁿ ñí ndohó-yu dico ñá túú ní cuiní-yu ndixi cuéchi iní-yu cuendá nchaa sá ñà túú văha quidé-yu, te ni ñà túú ní càchí-yu sá ïo càhnu cuu Yă Ndiöxí chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuendá-gá, te diu-gá cúú-gă Yaá ducaⁿ ñí tendaha tnündòho-áⁿ să cúú-xĭ-yu.

¹⁰ Te espíritú cúú ùhúⁿ ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícúú néhé-xí nŷú ndécú quiti ní quene xítí làmár-áⁿ táxí tnùnĭ-dĭ, te nchaa núú táxí tnùnĭ-dĭ ní cuu nee, te nchaa ñáyiu ñuyíú ndéé yàá-ná-yu năcaxi nihnú-yu sá ndóhŷ-yu. ¹¹ Dico ni dùcaⁿ ñá túú ní cuiní-yu dàñá-yu ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá quidé-yu, chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuendá Yă Ndiöxí

Yaá ndécú àndiù sá cuèndá sá dándòho ñaha ndíhyi tèhyú ndèé-yu-áⁿ ndihi nchaa dava-gá sá yãha-yu.

¹² Te espíritú cúú iñú ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícúú néhé-xí xítí yúte càhnu nani Eúfratés, te ndute yúte-áⁿ ñí yíchí cuèndá yãha cue téé yìndaha ñáyiù xĩndecu ndàa xio nacuáa quène nchícanchii.

¹³ Te ní xiní-í ní quee ìⁿ espíritú cúndìhi yucu ñávãha yuhu quití dééⁿ nání dràgón, te ní xiní tucu-í ní quee tucu ingá espíritú cúndìhi yucu ñávãha yuhu quití ní quene xítí làmár, te ní xiní tucu-í ní quee tucu ingá espíritú cúndìhi yucu ñávãha yuhu téé dándahú ñáyiù càchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí te ñá ndàá, te ndi nùní espíritú-áⁿ xĩndáa-xi dàtná cáá làhvá. ¹⁴ Te ndi nùní espíritú-áⁿ quidé-xí sã vã yõo tnàhí ndàcu cada, te xica dat-acá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiù xĩndecu ñihí ñuyíú cuèndá nàá-güedé mei ndùu cachí Yá Ndiöxí coo tnúndòho cahnu vihi-gá, te ðiù mee Yá Ndiöxí cúú-gã Yaá ío càhnu cuu. ¹⁵ Te Yaá cúú Xìtohó-ó ñí cachí-gá: “Cunaha-ndo chi nduu ñà túú yìhi iní-ndó quixi-í núú ndécú-ndó, te cada-í dàtná quidé ñàdúhú. Te váha táhú nchaa nchòhó ñáyiù xĩndecu túha, chi cùu-ndo datná cue ñáyiù xĩndecu túha xixíhnu-ni dóó-xi cuèndá sá vã cúcàhaⁿ núù-yu dàtná cúcàhaⁿ núú cuè ñáyiù ñá túú ñìhnu dóó-xi, te ðuha càháⁿ-í cuèndá sá nchòhó cundecu túha-ndo òré quexio-í”, ðuha càchí-gá. ¹⁶ Te ndi nùní cue espíritú cúndìhi yucu ñávãha-áⁿ ñí dátàcá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiù, te ní taxi ndecu ñaha-xi ìⁿ xichi núú nání Àrmagedón, ðuha nàni xíaⁿ tnúhu hèbreú.

17 Te espíritú cúú ùsá ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí núú tàchí, te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ Yaá núcõo núú xilé váha xítí vehe-gá, te càchí-gá:

—Xéhé-ñă cúmăní te xínu cava nchaa tnúndòho tnúhu ndàhú —duha càchí-gá.

18 Te sátá dúcáⁿ te ní sáá ndúté te ní cáháⁿ ñúhu, te súúní dùsaⁿ ní quide-xi, te níhi vìhi ní tnáa ñuyíú, te ndéé cútnàhá ní ngúndecu ñáyíu ñuyíú te vátá ííⁿ xító-gá níhi tnáa dàtná ní quide-xi. 19 Te ñúú cáhnú ïo cùnuu nani Babiloniá ní quée dava-xi ní cuu-xi úní xichi, te nchaa ñúú cáá ñìhí ñuyíú ñí ngoyo nchaa vehe, chi Yá Ndiõxí ní ndacu iní-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide nchaa ñáyíu ñúú Babiloniá-án, te ducaⁿ ñí quide ñaha-gă xí-yu chi ío cùdééⁿ-gă núú-yu. 20 Te nchaa tindúú ñí ndóñúhú-xí cuèí nchaa tindúú ñuhu yìchí ndécú xítí làmár. 21 Te ní xiní-í ní cuuⁿ ñiñi ñàhnu vihi ní ngaundodo-xi cue ñáyíu ñuyíú, te nchaa ñiñi-án vëe-xi dàtná údico kílú, te cue ñáyíu ñuyíú ñí cáháⁿ úhú-yu cuèndá Yă Ndiõxí sá dúcáⁿ ñí dácúúⁿ-gă ñiñi ñàhnu vihi-án, chi ní cuu-xi ííⁿ tnúndòho cahnu vihi sá cúú-xí-yu.

17

Ñadìhí ndécú ìchi dǐí ìní

1 Te núú ùsá espíritú néhé tícùú-án, te ííⁿ-xi ní quixi-xi núú ndécú-í, te càchí-xi xii-í:

—Néhé ná quìhíⁿ-ó dānehé ñáhà-í xii-n nchàa tnúndòho sá ndóhó ñadìhí ñaha ndècu ìchi dǐí ìní, te ñaha-án cúnù-aⁿ núcóo-aⁿ núú ñúhú vìhi ndute. 2 Te ñaha-án ndécú dǐí ìní-aⁿ ndìhí nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyíu xǐndecu ñìhí ñuyíú, te nchaa dava-gá ñáyíu ñuyíú ío ìní-yu nchìcúⁿ ñihnú-yu

quidé-yu nchaa nàcuáa quide ñaha-án —duha càchí espíritú-án.

³ Te òré ducaⁿ quide ñaha Espíritú Yă Ndiöxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te ñⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gă ndécá ñaha-xi xii-í cuáháⁿ ñⁿ xití yucu, te xití yucu-án ñⁿ xiní-í ñⁿ ñadìhí yódó-án ñⁿ quiti ticuehé, te ndèé úsá díquí-di te úxí ndiqui-di, te ñihí-di ndèé tnuní-di mee-ni tnùhu sá càháⁿ úhú cuendá Yă Ndiöxí. ⁴ Te ñadìhí-án níhnú-án dǒó muradú ndihí dóó tícuèhé, te mee-ni sǎ ñⁿ cuáha díhúⁿ cuááⁿ, ndihí yúú vǎha sá nání pǎrlá, ndihí nchaa dava-gá núú yúú vǎha, mee-ni nchaa xǎⁿ ní cuáha sá yíhí lõho-aⁿ, ndihí sá ñúhú dǔcúⁿ-aⁿ, ndihí sá ñúhú dǔcúⁿ ndáhá-án, te nùndaha-aⁿ ñⁿ tícuú ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuááⁿ te ñùhu mee-ni sá cuèhé sá dúhá, te xǎⁿ cútnùní iní-ó sǎ cúú-án ñⁿ ñadìhí ñaha ndècu ichi cuehé ichi duha. ⁵ Te tneé-aⁿ ndèé tnuní ñⁿ tnúhu, te càchí-xi: “Ñúú Babiloniá ñúú ío cùnuu, cada iní-ndó sǎ cúú-xí mèi ñadìhí-a, te diu ñadìhí-a cùu-aⁿ ñaha sanu ichi ñaha xii nchaa ñáyiu dìhí ñáyiu ndècu ichi díí ñí, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá sànu ichi-aⁿ nchaa ñáyiu cadá-yu”, duha càháⁿ tnúhu ndèé tnuní tneé ñadìhí-án. Te vá yǒo tècú tnùní ná cuendá ducaⁿ càháⁿ tnúhu-án.

⁶ Te ní cutnùní iní-í sá díú ñaha-án ñⁿ dácácá-án ñíñí ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiöxí ní sahní ñaha-aⁿ xii-yu, te ñáyiu ní xíhí-án cúú-yu ñáyiu ní càháⁿ váha cuendá Xítóhó Jesucrístú, te sá dúcáⁿ ñⁿ quide-aⁿ te ní nduu-aⁿ dàtná ñⁿ ñáyiu quihu. Te ío ní cuñúhu-í sá dúcáⁿ ñⁿ cuu ní xiní-í. ⁷ Te sátá dúcáⁿ te espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí-án càchí tucu-xi xii-í:

—Vá ndèé dúcáⁿ cùñúhu-n, chi vitna na càchí

tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi cuendá quiti ndèé úsá díquí-xi ndihí úxí ndiqui-xi-án, ndihí nàcuáa quèe-xi cuendá ñadìhí ñaha yòdo ñaha xii-di-án. ⁸ Te quiti ní xiní-n-ǎⁿ cúú-dí ìⁿ quiti sa ní xíndecu te vitna ñá túú-gǎ-di ndècu, te sáá nduu te quene-di yaú cùnú víhí sǎ ìo nèhé cáá, te dǎtnùní sáá nduu te quíhíⁿ-di núú ùhú núú ndàhú ñi caa ñi quíhíⁿ, te cue ñáyiu xíndecu ñuyíú cuñúhu vèhí-yu quiti-ánⁿ chí cùu-di ìⁿ quiti sa ní xíndecu ñi cùu te sáá nduu cùndecu tucu-di, te ñáyiu ducaⁿ cùñúhu ñaha xì-di-ánⁿ ñà túú yòdo tnuní-yu núú tütú núú yódó tnùní cue ñáyiu naníhí tàhú, chí ndéé cùtnàhá vátá ngǎva-gá ñuyíú ducaⁿ sa yòdo tnuní cue ñáyiu naníhí tàhú.

⁹ Te nchaa ñáyiu tècú tnùní xini ñuhu-xi cani váha iní-yu cuendá tnúhu-a. Te ndi ùsá díquí quiti-ánⁿ cada iní-ó sǎ cúú-xí ùsá tǐndúú nùú núcõ ñadìhí-ánⁿ. ¹⁰ Te ndi ùsá díquí quiti-ánⁿ cada iní-ó sǎ cúú-xí ùsá tnàhá cue téé yíndaha ñaha xii ñáyiu, te úhúⁿ cue téé-ánⁿ ñà túú-gǎ cùnùu-güedé vitna, te ìⁿ téé-ánⁿ cùnùu-dé vitna te ingá-dé vátá sàá-gá nduu cùnùu-dé, te na sàá nduu dùcaⁿ cunuu-dé te sacú-ñi nduu cunuu-dě. ¹¹ Te quiti ní xíndecu ñi cùu te ñá túú-gǎ-di ndècu vitna, cùu-di datná téé cùu uná yíndaha ñaha xii ñáyiu, te ìⁿ-ni cùu-di ndihí cue téé úsá yíndaha ñáyiu-ánⁿ, te quiti-ánⁿ sáá nduu cuíta nihnu-di quíhíⁿ-di núú ùhú núú ndàhú ñi caa ñi quíhíⁿ.

¹² Te ndi ùxí ndiqui quiti-ánⁿ cada iní-n sǎ cúú-xí ùxí tnàhá cue téé quíndaha ñaha xii ñáyiu, dico vátá sàá-gá nduu cùnùu-güedé quíndaha

ñaha-güedé xii-yu. Te cue téé-án ñihí-güedě tnúhu ndee ìní taxi tnùní-güedé ndihí quiti-án, dico tnaa-ni taxi tnùní-güedé ndihí quiti-án. ¹³ Te ndi ùxí cue téé-án cuu ìⁿnuu-güedě taxi tnùní-güedé, te chindee-güedě quiti-án cuendá cuu ìⁿnuu-güedě ndihí-di cuendá taxi tnùní-gá-di. ¹⁴ Te cue téé-án nàá-güedé ndihí Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé dico vá ndácú-güedě nàá-güedé ndihí-gá chi cuíta-güedé. Te diu-gá cúú-gă Yaá ío cùnuu taxi tnuní cuèi nchaa téé yìndaha ñaha xii ñáyiú, te ducaⁿ-ni tàxi tnuní-gá cuèi nchaa dava-gá-yu. Te mee Yă Ndiöxí ní cachí-gá nándi cùu nchaa ñáyiú cundecu ndihí Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé-án, te diu-ni ñáyiú-án cúú-yu ñáyiú ní cáháⁿ-gá te cùú-yu ñáyiú quide ndáá ndécú ìchi-gá —duha càchí espíritú xínú cuèchi núú-gă.

¹⁵ Te ní cachí tucu espíritú-án xii-í:

—Ndute ñùhu núú núcõo ñadhí ñaha ndècu ichi díí ìní-án, ndute-án cada ìní-n sã cúú-xí ñáyiú nchaa nàcióⁿ, ndihí ñáyiú nchaa ñuú, ndihí ñáyiú xíndecu nchaa xichi, ndihí ñáyiú càháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ núú tnùhu. ¹⁶ Te dàtná ní cachí-í sá ndè uxí ndiqui quiti ní xiní-n-ăⁿ cúú-xí ùxí tnàhá cue téé quindaha ñaha xii ñáyiú, te cue téé-án cuu úhú ìní-güedé ñadhí ñaha ndècu ichi díí ìní-án, te ni vã cádá cuendá ñáhá-gă-güedé xii-aⁿ, te ndada ndàhú ñáhá-güedě, te dacàchi ñaha-güedé xii-aⁿ, te cahmi ñaha-güedě. ¹⁷ Te mee Yă Ndiöxí ducaⁿ dàcaháⁿ-gá ìní cue téé-án cuendá cada-güedé nàcuáa cuìní méé-gă, te xíáⁿ núu cuu ìⁿnuu-güedě cuendá cúñaha-güedě xii quiti-án

cada-di núú-güedě taxi tnùní-di, te ducaⁿ-ni càda-di núú-güedě taxi tnùní-di ndéé ná sàá nduu càda Yá Ndiõxí nàcuáa ní cachí-gá. ¹⁸ Te ñadihí ñaha ní xiní-n-ãⁿ cada iní-n sã cúú-áⁿ ñùú cáhnú ñùú ío cùnuu, te ñuú-áⁿ ndécú tée ío-gá cùnùu taxi tnuní nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiú xĩndecu ñuyíú —duha ní cachí espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí xii-í.

18

Ní naa ñuú Babiloniá

¹ Te ducaⁿ te dǎtnùní ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí, te ndéé andiú nì dátãsaⁿ-xi te ní dáyèhé-xi ñuyíú, te espíritú-áⁿ ío cùnuu-xi. ² Te níhi ní cáháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ní sáá nduu nàa ñuú cáhnú ñùú cùnùu nani Babiloniá, te xíaⁿ-nǎ natacá nchaa núú espíritú cùndìhi yucu ñávãha cundecu-xi, te vá quée-gǎ-xi xíaⁿ, te diu-ni xíaⁿ natacá nchaa quiti ndàva núú tàchí nchaa quiti ndehe quìde, quiti ñá túú tnàhá iní ñáyiú te xíaⁿ-nǎ cundecu-güedi. ³ Te ducaⁿ chi ñáyiú ñuú-áⁿ sánú ìchí-yu nchaa ñáyiú ñihí ñuyíú ichi cuèhé ichi duha, te ducaⁿ-ni xĩnchícúⁿ ñihnu nchaa ñáyiú ñuyíú xĩquidé-yu, te nchaa cue tée cùnuu yìndaha ñaha xii ñáyiú, cue tée-áⁿ cúú ñnuu-güedé ndìhi nchaa ñáyiú ñuú-áⁿ quíde-güedě ndìhi-yu nándi sá cuèhé sá dúhá. Te nchaa ñáyiú dìco nándi sá díco quèheⁿ ñáyiú ñuú-áⁿ ío cùu cuicá-yu, te ducaⁿ quèheⁿ nchaa ñáyiú ñuú Babiloniá-áⁿ nchaa sá díco ñáyiú-áⁿ cuèndá xíaⁿ cǎnehé-yu ndécú-yu ichi cuèhé ichi duha —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁴ Te sá tá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ andi^u, te càchí-xi:

—Nchaa nchòhó ñáyi^u cùu cuendá-í quee-ndo ñùú Babilonía cuendá sá vǎ cùndècu-ndo tnahá-ndó ìchi cuehé ìchi duha dàtná ndécú ñáyi^u ñuú-áⁿ, te ducaⁿ te vǎ quìní-ndó tnùndòho tnúhu ndàhú sá quíxí cùu xii ñáyi^u-áⁿ. ⁵ Chi ío cuéhé cuèchi-yu ní cuu ndècu núú Yǎ Ndiǒxí, te mee-gǎ náhá-gǎ nàcuáa ndùu nchaa sá quidè-yu. ⁶ Te nchòhó ñáyi^u cùu cuendá-í, chí nánchòcáva dandòho-ndo ñáyi^u-áⁿ dàtná quidé mèé-yu dándohó-yu cue ñáyi^u, te úú xito nanchòcáva-ndo dándohó-ndó-yu, te ducaⁿ càda-ndo cuendá ío-gá ndohó-yu. ⁷ Te ío quide cahnú-yu mèé-yu, te ío cùdíí iní-yu quidé-yu nchaa núú sǎ cuéhé sá dúhá, te sá dúcáⁿ xidó-yu quidé-yu nchaa sá cuéhé sá dúhá nùu xǎⁿ nchòhó ío dandòho-ndó-yu, te ducaⁿ chi ñáyi^u ñuú-áⁿ sání iní-yu, te càchí-yu: “Nchúhú cúú-ndǐ dàtná ìⁿ ñadìhí ñǎ túú quèé, ñaha ío cùnuu yindaha ñaha xii ñáyi^u. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu-ndí chi nchaa-ni nduu ío váha cùu iní-ndí ndécú-ndǐ, te ni vǎ sàà ìⁿ nduu te ndíhú iní-ndí”, duha càchí ñáyi^u ñuú-áⁿ. ⁸ Te sá cuendá nchaa sá quidè-yu-áⁿ nùu xǎⁿ ìⁿ-ni ndùu sáá tnùndòho sá cúú-xí-yu, te ío ndohó-yu chi ñuú-yu coo tnamá, te coo cuéhé cahni ñaha-xi xí-yu, te ío ndíhú iní-yu, te cáyú ñuú-yu, te ducaⁿ ndòhó-yu chi Dútú Ndiǒxí ío cùnuu-gá, te ñuú-gá ducaⁿ dándohó ñaha-gá xí-yu —duha càchí sá ñí cáháⁿ àndi^u-áⁿ.

⁹ Te nchaa cue téé cùnuu yindaha ñaha xii ñáyi^u ío ndáhyú-güedé sá ndíhú iní-güedé òré ná quìní-güedé quene ñúhmá cáyú ñuú cue ñáyi^u

Babiloniá, chi ðiu cue téé-án cúú-güedě cue téé cùu ñⁿnuu ndihí-yu quide-güedé nchaa núú sǎ cuèhé sá dúhá ndihí-yu, te ducaⁿ chi ío tnàhá iní-güedé cundecu-güedé ndihí-yu ichi ðíí iní. ¹⁰ Te cue téé-án xica-nǎ cundecu-güedé cundehe-güedě nàcuáa ndoho nchaa ñáyu ñúú-án sǎ yùhú-güedé nchaa tnúndòho-án, te cachí-güedé:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyu ñúú cáhnú ñúú cúnùu nani Babiloniá! Chi uuⁿni ní sáá nchaa tnúndòho tnúhu ndàhú sá cúú-xí-ndó —duha cachí-güedé.

¹¹ Te nchaa ñáyu ðico nchaa sá nándíhi ñáyu ñúú Babiloniá tnàhá-yu ío ndáhyú-yu sá ndihú iní-yu chi vá yǒo-gá cuaaⁿ nchaa sá dícǒ-yu. ¹² Te ðicó-yu nchaa sá ñí cuáha mee-ni ðihúⁿ cuááⁿ, ndihí nchaa sá ñí cuáha mee-ni ðihúⁿ cuixíⁿ, te ðico tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni yǔú vǎha yúú nání pǎrlá, ndihí nchaa dava-gá sá ñí cuáha dava-gá yúú vǎha, te ðicó-yu tnàhá dóó sèdá, ndihí ingá núú dǒó vǎha sá nání lǐnú, ndihí dóó muràdú, ndihí dóó tícuèhé te mee-ni dǒó vǎha cùu-xi, te ðico tucú-yu tnàhá yutnu sá sàháⁿ tnámí, te ðico tucú-yu sá ñí cuáha sá nání màrfíl, te ðico tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni yùtnu vǎha sá ío ndèyáhu, te ðico tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni càá, ndihí sá ñí cuáha mee-ni sǎ nání bròncé, ndihí sá ñí cuáha mee-ni yǔú vǎha yúú nání mǎrmól. ¹³ Te ðico tucú-yu canèlá, ndihí yúcu sǎ sàháⁿ tnámí, ndihí dúsa sá sàháⁿ tnámí, ndihí yúcu sǎ nání mìrrá, te ðico tucú-yu ingá núú dúsa sá sàháⁿ tnámí nàni olivánú, te ðico tucú-yu ndudí ndéhé yoho yàha stilé, ndihí acití yutnu nàni olívú, ndihí yuchi triú vǎha, te ðico tucú-yu nchaa dava-gá núú triú, te ðicó-yu tnàhá mběé,

ndihì cuàyú, ndihì nchaa dava-gá quiti tata, te dìco tucú-yu tnàhá carrètá, te dìco tucú-yu tnàhá ñáyiu xìnu cuechi, ñáyiu ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi. ¹⁴ Te nchaa ñáyiu dìco-áⁿ cùñàhá-yu xii ñáyiu ñuú Babiloniá:

—¡Nchaa sá ïo cùdíí ìní-ndó cùndecu ndihì-ndo ni cuu vá ndácú-gă-ndó ñihí-ndó vitna, te nchaa sá sání ìní-ndó sã ïo váha càa ndecu ndihì-ndo ndihì nchaa dava-gá sá ndécú ndihì-ndo ní ndihì nihnu-xi vitna, te ni ìⁿ nduu-gá vá ñihí-ndó ni ìⁿ xíãⁿ cundecu ndihì-ndo! —duha cúñaha ñáyiu-áⁿ xií-yu.

¹⁵ Te nchaa ñáyiu ní cuu cuica ñí xóo dico nándi nchaa sá ñí xóo dico ñí queheⁿ cue ñáyiu ñuú Babiloniá, nchaa ñáyiu-áⁿ xica-nã cundecú-yu cundèhé-yu sá yùhú-yu cuèndá nchaa tnúndòho sá yãha cue ñáyiu ñuú-áⁿ, te ío ndáhyú-yu sá ndihú ìní-yu sá dúcáⁿ ndòho ñáyiu-áⁿ. ¹⁶ Te cúñaha tùcú-yu:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyiu xĩndecu ñuú cáhnú ñuú nání Babiloniá! Chi nchòhó cúú-ndó dàtná ìⁿ ñadìhí ñaha nihnu dóo vãha dóo muràdú, ndihì dóo tícuèhé, te mee-ni sã ñí cuáha díhúⁿ cuàáⁿ, ndihì mee-ni sã ñí cuáha yúú vãha yúú nání pèrlá, ndihì sá ñí cuáha dava-gá yúú vãha sá ïo vii ndãa mee-ni nchàa xíãⁿ ní cuáha sá yíhí lõho-aⁿ, ndihì sá ñúhú dǔcúⁿ-aⁿ, ndihì sá ñúhú dǔcúⁿ ndáhá-áⁿ. ¹⁷ ¡Te uuⁿni ní ndihì nihnu nchaandi túhú sá ndécú ndihì ñadìhí-áⁿ, te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchohó ní cùu! —duha cúñàhá-yu xii cue ñáyiu ñuú Babiloniá.

Te nchaa cue tée dàcaça barcú ndihì nchaa cue tée tàxi tnuní bàrcú-áⁿ, ndihì nchaa ñáyiu

ñùhu xití bàrcú-án, ndìhi nchaa dava-gá cue téé nándi chiuⁿ quide ndecu lamár, nchaa ñáyi-án xica cùndecú-yu ¹⁸ te quiní-yu òré quene ñúhmá cáyú ñuú cue ñáyi Babiloniá, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí-yu:

—Ni ñⁿ ñuú ñá túú nŭtnahá-xi ñuú Babiloniá — duha cáháⁿ-yu.

¹⁹ Te nchaa ñáyi-án chidó-yu ñuhu díqui-yu, te ngúita-yu ndáhí-yu sá ndihú iní-yu, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí tucú-yu:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyi xĩndecu ñuú cáhnú ñuú nání Babiloniá! Chi ío cuica-ndo ni cùu, te ñu-ndo ñi quide ní cuu cuica nchaa ñáyi ndècu ndìhi barcú, te vitna uuⁿni ní naa-ndo ndìhi ñuú-ndó — duha cachí-yu.

²⁰ Te nchaa nchòhó ñáyi ndècu andi-íó chí cúdŭ ñi sá dúcáⁿ dàndoho Yá Ndiõxí nchaa ñáyi ñuú Babiloniá-án, te ñu-ni ducaⁿ chí cúdŭ ñi nchaa nchòhó cue téé ní cachí Xitohó Jesucristú cáháⁿ tnúhu-gá, te ñu-ni ducaⁿ chí cúdŭ ñi nchaa nchòhó cue téé cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí nàcuáa dàcahu ñi ñáhá-gá xii-ndo, te ñu-ni ducaⁿ chí cúdŭ ñi nchaa dava-gá nchòhó ñáyi cùu cuendá-gá cuendá sá dúcáⁿ dàndoho-gá nchaa ñáyi ñuú-án. Te ducaⁿ càda ñaha-gá xii cue ñáyi-án cuendá nchaa sá quidé ñáhá-yu xii-ndo.

²¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ñⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí, te espíritú-án ño ndee-xi te ní queheⁿ-xi ñⁿ yúu cáhnú dàtná càhnu yódó te ní dáquẽ-xi xití ndute lamár, te càchí-xi:

—Dàtná ní quide-í ní dáquẽ-í yúu xití ndute ducaⁿ càda-xi ñuú cáhnú ñuú Babiloniá, chi ñáyi

ñuú-áⁿ ïo ndĩhi naá-yu ndihi ñuú-yu, te vá ñⁿ
 ndùu ñⁿ quíú-gă quiní ñáhá ñăyiu xií-yu. ²² Te ni
 ñⁿ-gá ñáyiu càni arpá, te ni ñⁿ-gá ñáyiu tiú vïlu,
 te ni ñⁿ-gá ñáyiu tiú cútú, te ni ñⁿ-gá yaá vá cóo
 ñùú-áⁿ, te ni ñⁿ-gá cue ñáyiu xìní cada ñⁿ núu
 chiuⁿ vá cóo-gă, te ni vă yõo-gá canehe chiuⁿ yúu
 cúu yõdó mulnú. ²³ Te ni ñⁿ-gá ñuhú vá cùndècu
 ñuú-áⁿ, te ni ñⁿ nduu-gá vá cóo vïco tnándaha, te
 ñáyiu ñuú-áⁿ ñáyiu quide ndáhú cúu-yu ñáyiu ío-gá
 cuicá-yu dàcúxí ñáyiu quide ndáhú xĩndecu ñihí
 ñuyúú, dico nchaá-yu naá-yu chi quide nduú-yu te
 ío dándahú-yu cue ñáyiu ñuyúú sã dúcáⁿ quidé-yu.

²⁴ Te ñⁿ-ni ñuú-áⁿ ñⁿ dácá-că-yu níñí cue téé
 ní cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí, te ñⁿ-ni ducaⁿ ñⁿ
 quidé-yu nchaá dava-gá cue ñáyiu cùu cuendá-gá,
 te ñⁿ-ní-yu quide xísahni tnàha ñáyiu ñuyúú —duha
 càchí espíritú-áⁿ.

19

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ
 cuéhé víhí ñáyiu andiú, te càchí-yu:

Ío càhnu cuu Yá Ndiõxí!, chi ñⁿ-gá cúu-gă Yaá ní
 dácăcu nihnu ñaha xii-o núu ùhú núu ndàhú,
 te ío cùnuu-gá, te mee-ni sã vâha quide-gá,

² te mee-gă ío váha ndáá quidé-gă quidé ndăá-gá
 cuéchi nchaá ñáyiu,

chi ñⁿ-gá ní dáquihíⁿ-gá ñadìhí ñaha ndècu ichi díí
 ìní núu ùhú núu ndàhú,

chi ñⁿ-aⁿ ní sanu ichi-aⁿ ñáyiu ñuyúú ichi cuéhé
 ichi duha,

te ducaⁿ ñí dáquìhíⁿ ñáhá-gă xii-aⁿ núú ùhú núú
ndàhú chi nàchinaa-gá sá ñí sahní-aⁿ cue
ñáyíu ní xínu cuechi núú-gă.

Duha càchí-yu.

³ Te càchí tucú-yu:

—jÍo cànnu cuu Yá Ndiöxí!, chi nchaa nduu nchaa
quíú ducaⁿ-ni quène ñúhmá núú ñúhú ñàha-áⁿ
càyú-aⁿ —duha càchí-yu.

⁴ Te ndí òcò cùmí cue téé cùu sacuéhé xĩndecu-áⁿ
ñí ngüíñí xítí-güedě núú Yă Ndiöxí núú núcõo-gá
táxí tnùní-gá, te tnàhá cue quití cùmí xĩnutnĩ-áⁿ ñí
ngüíñí xítí-güedě núú-gă, te cue téé-áⁿ càchí-güedě
ndihí cue quití-áⁿ:

—Sá ndáá sá ïo cànnu cuu Yá Ndiöxí —duha
càchí-güedě ndihí cue quití-áⁿ.

⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ĩⁿ sá ñí
cáháⁿ mei núú núnĩ xilé váha núcóo Yá Ndiöxí, te
càchí sá cáháⁿ-áⁿ:

Nchaa nchòhó ñáyíu xínu cuechi núú Yă Ndiöxí,
diu-ni nchòhó ñáyíu nèhe sá yíñùhu núú-gă,
cáháⁿ-ndó să ïo cànnu cuu-gá cuěi cùnuu-ndo àdi ñá
túú cùnuu-ndo.

Duha càchí sá cáháⁿ-áⁿ.

Īⁿ vico cùu datná vico tnăndaha

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé
víhí ñáyíu andíu, te òré ducaⁿ ñí cáháⁿ-yu te ní
quide-xi dàtná quidé-xí núú xícá cuéhé víhí ndùte,
te ní quide tucu-xi dàtná quidé-xí òré cáháⁿ níhi
vìhi ñúhu, te càchí-yu:

jÍo cànnu cuu Dútú Ndiöxí Yaá cúú Tătá-ó! Te ío
cùnuu-gá táxí tnùní-gá, te quide-gá nchaandi
túhú sá váha.

7 Te ío chí ná cùdíí ìní-ó, te chí ná càchí-ó sǎ ïo càhnu cuu Yá Ndiǒxí,

chi vitna ní sáá nduu càda Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé qui^{ti} ní dánicuèhé-güedé ìⁿ vico, te cùu-xi datná vico tnǎndaha.

Te nchaa ñáyi^u cùu cuendá-gá sa ní ndihí-yu sa ndècu túha-yu cundecú-yu vico-áⁿ, te cada iní-ó sǎ ñáyi^u-áⁿ cúu-yu dàtná ìⁿ ñadìhí xíchí tnǎndaha ndihí-gá,

8 te ñáyi^u-áⁿ ñi nduu táhǔ-yu cuihnú-yu dóó vǎha dóó chàhnchí sǎ ïo vǎha càndoo.

Duha càchí-yu.

Te sá dúcáⁿ ñi nduu táhú ñáyi^u cùu cuendá Yǎ Ndiǒxí dóó vǎha ñihnú-yu, xíǎⁿ cútnùní iní-ó sǎ cúu-yu ñáyi^u quide ndáá núu-gǎ.

9 Te ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní cachí tnúhu-xi xií-í, te càchí-xi:

—Chido tnùnín-n ìⁿ núú tütú nàcuáa na càháⁿ-í-a: “Vǎha táhú nchaa ñáyi^u ní cáháⁿ ñáhá Yá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé qui^{ti} ní dánicuèhé-güedé cundecú-yu vico, te vico-áⁿ cúu-xí dàtná vico tnǎndaha cada-gá”, te duha chido tnùnín-n chi tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiǒxí —duha càchí espíritú-áⁿ.

10 Te ní ngüíñí xítì-í núú espíritú-áⁿ cuendá chiñuhu-í-xi ñi cùu, te ní cachí-xi:

—Vá dúcáⁿ càda-n, chi tnàhá-í dícó xínú cuèchi-í núú Yǎ Ndiǒxí dàtná quidé-n xínu cuechi-n núú-gǎ ndihí nchaa dava-gá ñáyi^u ndècu ndihí-n ichi-gá, ñáyi^u nchìcúⁿ nihnu quide ñi yuhu ñi iní nchaa nàcuáa càháⁿ Xítóhó Jesucrìstú, te núu xíǎⁿ càchí-í sǎ vǎ dúcáⁿ càda-n, chi mee Yǎ Ndiǒxí chiñuhu-n —duha càchí espíritú-áⁿ.

Te nchaa cue téè càháⁿ tnúhu Yá Ndiǒxí càháⁿ-güedé nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ Xítóhó Jesucristú.

Cuèndá Yaá yódó ìⁿ cuayú cuìxíⁿ

¹¹ Te ní xiní-í nchì andi, te ní xiní-í ní quee ìⁿ Yaá yódó-gǎ ìⁿ cuayú cuìxíⁿ. Te Yaá-áⁿ nání-gǎ Yaá quidé ndáá cuiti, duha nàni-gá. Te quide-gá nchaa sá càháⁿ-gá, te ío váha quide ndáá-gá cuèchi nchaa ñáyi, te nchaa ñáyi nàá ndihì ñaha xìi-gá ío váha xìní-gá nàcuáa cada ñaha-gǎ xií-yu chí ío ndáá quidé-gǎ. ¹² Te tinùu-gá dáyèhé-xi dàtná dáyèhé ñuhú, te titní coróná ñuhú dǐquí-gǎ, te nèhe-gá ìⁿ sá ndèé diu-gá, te vá yǒo ìⁿ cùnuni iní-xi nása cuáháⁿ tnúhu-áⁿ, chí ìⁿdi díi-ni mee-gǎ náhá-gǎ nàcuáa càháⁿ-xi. ¹³ Te Yaá-áⁿ níhnú-gǎ ìⁿ dóo ní cuu mee-ni níí, te Yaá-áⁿ càchí tnúhu-gá nchaa nàcuáa sàni iní Yá Ndiǒxí, núu xǎⁿ nání-gǎ Tnúhu Yá Ndiǒxí. ¹⁴ Te sátá-gǎ nchìcúⁿ nchaa espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiǒxí, te cue espíritú-áⁿ cúu-xí dàtná sandàdú, te xǐxǐhnu-xi dóo cuìxíⁿ dóo vǎha sá cándò, te xǐxódó-xi cuayú cuìxíⁿ. ¹⁵ Te yuhu Yaá yódónùu-áⁿ quéné ìⁿ yuchí cáhnú, te ndihì yuchí-áⁿ dancuèhé-gá nchaa ñáyi xǐndecu ñuyú, te ío dandòho ñaha-gá xií-yu, te dàtná quidé téè quìhni ndéhé yoho yàha stilé ducaⁿ sàtnahá-xi cada ñaha-gǎ xií-yu, chí ío dandòho ñaha-gá xií-yu cuèndá sá ío cùdééⁿ-gǎ. Te mee-gǎ ío cùnùu-gá táxí tnùnì-gá, te quide-gá nchaandi túhú sá vǎha. ¹⁶ Te sátá dǒo níhnú Yaá-áⁿ ndihì núú ticácáⁿ-gǎ yódó tnùnì nàcuáa nàni-gá, te duha càháⁿ-xi: “Téè ío cùnùu taxi tnunì ñáhá xìi nchaa cue téè yǐndaha

ñaha xii ñáyiu ndihì nchaa dava-gá ñáyiu”, duha ndèé tnuní sátá dǒó-gǎ-áⁿ ndihì tícácaⁿ-gǎ-áⁿ.

17 Te dǎtnùnì ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí nútnǐ-xi núú nchǐcanchii, te níhi ní cáháⁿ-xi, te xǎhaⁿ-xi xii nchaa quiti ndava núú tàchí:

—Nchaa nchòhó quiti ndàva, chí táquxi chi caxi-ndo nchàa sá ní quide túha Yá Ndiǒxí, 18 chi caxi-ndo cùñú nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu, ndihì cuñú nchaa cue téé tàxi tnuní ñáhá xii cue sandadú, ndihì cuñú nchaa cue téé ío ñǐ xǐndáa, ndihì cuñú nchaa cuàyú, ndihì cuñú nchaa cue téé ní xódó ñaha xii-güedi, ndihì cuñú nchaa dava-gá ñáyiu, ñáyiu ñá túú tnàhí ní dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, ndihì cuñú nchaa ñáyiu ní dáñá ní quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, ndihì cuñú nchaa ñáyiu cùnuu, ndihì cuñú nchaa ñáyiu ñá túú cùnuu, te nchaa cuñú-áⁿ caxi-ndo —càchí espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xii nchaa quiti-áⁿ.

19 Te sátá dúcáⁿ te ní xiní tucu-í quiti ní quene xiti làmár, ndihì nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu, ndihì nchaa cue téé cù sandadú-güedé ní naníhí tnáhá-güedě ndihì quiti-áⁿ cuèndá cuu ìⁿnuu-güedě ndihì-dì nàá-güedé ndihì Yaá yódó cuàyú-áⁿ, ndihì nchaa cue espíritú cúú sàndadú ndihì-gá. 20 Te cue espíritú cúú sàndadú ndihì Yaá-áⁿ ní tnǐ-xi quiti-áⁿ, ndihì téé ío dándahú ñáhá xii ñáyiu càchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiǒxí te ñá ndàá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá, te diu-ni téé-áⁿ ní quide-dé tǐtní núú sǎ vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada núú quiti-áⁿ. Te sá dúcáⁿ ní quide téé-áⁿ xǐǎⁿ ní dándàhú-dé ñáyiu ní sàndáa iní-yu ní quéě-yu tnuní quiti-áⁿ, te ní chiñùhú-yu

sá nǐ dándácú ñàhá-yu xii-di, te cue espíritú-án nǐ dáquēe-xi quití-án nǔú ñùhú núú ñùhú àzufré càyú-xi, ndihí téé ducaⁿ dándahú ñàhá xii ñáyíu-án, te xíaⁿ cuhuⁿ téé-án ndihí quití-án, te ío ndoho-dé ndihí-di. ²¹ Te ndihí yuchí cáhnú sǎ quéné yùhu Yaá yódó cuàyú-án nǐ sahní-gá nchaa dava-gá cue téé cùndihí quití-án, te nchaa cue quití ndàva ní chítú xìtí-güedi ní xexi-güedi cuñú nchaa cue téé-án.

20

Úxí cièndú cuía

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ñⁿ espíritú xínu cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní quee-xi andíu, te nùndaha-xi ndacaá nacaáⁿ-xi yèhe ñⁿ yaú cùnú víhí nǔú cùndècu sàcuíhná, te nùndaha tucu-xi ñⁿ cadená cáhnú. ² Te espíritú-án nǐ tní-xi quití dééⁿ nání dràgón, te díu-ni quití-án cúú-dí mèi yucu ñávǎha sá nání sàcuíhná, te díu xǐǎⁿ ní nduu-xi cóo ndéé sanaha. Te espíritú-án nǐ dácútú ñàha-xi xii-di, te ducaⁿ-ni cùndutu-di ndéé xínu úxí cièndú cuía. ³ Te sátá nǐ dácútú ñàha espíritú-án xii-di te ní dáquēe ñàha-xi xii-di yaú-án chí díu yaú-án tàú-di quée-di cundecu-di. Te ní nacadí-xi yuyèhe yaú-án, te ní tee-xi sèyú yuyèhe-án cuèndá sá và quéné-gǎ-di dandàhú-di cue ñáyíu ñuyíú, te xíaⁿ cundedí ni-hnu-di ndéé xínu úxí cièndú cuía. Te sátá ná yǎha úxí cièndú cuía-ǎⁿ te nandáxí-di te quene-di yaú núú ñùhú-dí-ǎⁿ caca cuu tnaa-di ñⁿ úú nduu.

⁴ Te dǎtnùní ní xiní-í xǐnutnǐ tǐtní xilé váha, te xíaⁿ xǐnucóo nchaa ñáyíu ní ngúndecu ndihí tnúhu ndee ìní cada ndáá cuéchi nchaa ñáyíu, te ní xiní-í xǐndecu tnàhá cue ñáyíu ní xehndé-güedé

dúcúⁿ-xi cuendá sá ñĩ cáháⁿ-yu tnúhu Yá Ndiöxí, ndihĩ cuendá sá ñĩ cáháⁿ váha-yu cuendá Xítohó Jesucrístú. Te ñiu-ni ñáyiu-áⁿ cúũ-yu ñáyiu ñá túú ní chĩñuhú-yu quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ni ñà túú ní chĩñuhú-yu sá ñĩ dándácú ñáyiu ní natava ñàhá-yu xii-di, te ni ñà túú ní dàñá-yu mèe-yu quée-yu tnuní quiti-áⁿ chi ni tnèe-yu te ni ndàhá-yu ñá túú ní dàñá-yu quée tnuní-di. Te ní xiní-í ní ndoto cue ñáyiu-áⁿ cuendá tnàhá-yu cunúú-yu taxi tnùn-í-yu ndihĩ Xítohó Jesucrístú úxí cièndú cuía. ⁵ Te ñá dáva ñáyiu ní xihí ñá túú ní ndòtó-yu, chi ndéé yáha úxí cièndú cuía te dàtnùn-í ndotó-yu. Te ñáyiu ní xiní-í ní ndoto-áⁿ cúũ-yu ñáyiu ní ndoto díhna nuu. ⁶ ;Te ío váha ní tnahá nchaa ñáyiu ní nduu táhú ñĩ ndoto díhna nuu!, chi cue ñáyiu-áⁿ ío cùdú-yu núú Yá Ndiöxí, te nchaa ñáyiu-áⁿ vǎ quihĩⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú, te ñáyiu-áⁿ cúũ-yu dútú ndécũ-yu núú Yá Ndiöxí ndihĩ núú Xítohó Jesucrístú, te ñáyiu-áⁿ cúnúú-yu dàtná cúnù Xítohó Jesucrístú, te cunuu ndihĩ ñàhá-yu xii-gá úxí cièndú cuía.

⁷ Te sátá ná yáha úxí cièndú cuía-ǎⁿ te sácúíhná quee-xi núú yíndèdí nihnu-xi-áⁿ, ⁸ te ngúíta tucu-xi dandàhú-xi nchaa ñáyiu xĩndecu nihĩ ñuyíú, te cuèi ñáyiu ñuú Gög, te cuèi ñáyiu ñuú Mägóg ducaⁿ quihĩⁿ-xi dandàhú ñàhá-xí xii-yu, te datàcá-xi nchaa ñáyiu cuendá nàá-yu, te cuéhé víhĩ-yu dàtná cuéhé ñuhu cúchí làmár. ⁹ Te nchaa ñáyiu-áⁿ tñí-yu ichi quihĩⁿ-yu ìⁿ ichi sá cuàháⁿ núú cáá ìⁿ yodo cahnu vihi, te sáá-yu núú xĩndecu ñáyiu cùu cuendá Yá Ndiöxí, te ñáyiu-áⁿ chidòcò-yu cue

ñáyiú cùu cuendá-gá-áⁿ ndihí ñuú-yu, te ñuú-áⁿ ïo cùu iní-gá, dico mee Yă Ndiöxí dangòyo-gá ñuhú cahmi-gá nchaa ñáyiú ducaⁿ chidoco ñaha xii ñáyiú cùu cuendá-gá-áⁿ, te nchaa ñáyiú-áⁿ cuú. ¹⁰ Te sácuihná sã dúcáⁿ dándahú ñáhá xii ñáyiú chidoco ñaha xii ñáyiú cùu cuendá Yă Ndiöxí-áⁿ dàquée ñaha-gă xii-xi núú ñuhú núú ñuhú àzufré càyú-xi, te ñu-ni xíaⁿ sa ñuhu quití ní quene xití làmár, ndihí téé ní dándahú ñáyiú ní xáhaⁿ-dě xii-yu sá cãháⁿ-dé tnúhu Yă Ndiöxí te ñá ndàá sá cãháⁿ-dé tnúhu-gá, te xíaⁿ cuhuⁿ-xi ndoho-xi ni caa ni quíhíⁿ ndihí quití ní quene xití làmár, ndihí téé cãhí sá cãháⁿ tnúhu Yă Ndiöxí te ñá ndàá sá cãháⁿ-dé tnúhu-gá.

Cùndáá cuéchi ñáyiú

¹¹ Te ní xiní-í nútñí ñⁿ xilé váha xilé cuixíⁿ, te núú xilé-áⁿ núcõo ñⁿ Yaá. Te ndèhe Yaá-áⁿ nì ndóñúhú àndiú ndihí ñuyú-a, te ducaⁿ ñì ndóñúhú-xí chí vá cùndècu-gá-xi. ¹² Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í nchaa ñáyiú ní xihí ní cùu, ñáyiú cùnuu ndihí ñáyiú ñá túú cùnuu xínutñí-yu núú Yàá núcõo núú xilé váha-áⁿ, te Yaá-áⁿ cúú-gă Yă Ndiöxí, te òré-áⁿ ñì nandicá nchaa tutú núú yódó tnùnì nchaa nàcuáa ndùu sá ñì quide ñⁿ ñⁿ ñáyiú-áⁿ, te ní nandicá tucu ingá tutú núú yódó tnùnì nchaa ñáyiú ní naníhí tàhú, te nchaa ñáyiú ní xihí ní cùu xínutñí-yu núú Yă Ndiöxí cundáá cuéchi-yu, te nchaa nàcuáa ndùu nchaa cuéchi-yu yòdo tnunì núú nchaa tutú-áⁿ ducaⁿ cùndáá. ¹³ Te nchaa ñáyiú ní xihí xití ndute làmár, ndihí nchaa ñáyiú ní xihí núú ñuhu yìhí nchaa ñáyiú-áⁿ cundáá cuéchi-yu nàcuáa ní quidé-yu ñⁿ ñⁿ-yu. ¹⁴ Te vitna te vá cùú-gá ñáyiú chí ñá túú-gă

tnúhu xihí, te nchaa ñáyiú ñùhu núú ñùhú núú càyú ñáyiú-áⁿ cúŷ-yu ñáyiú ní xíta nihnu ni caa ni quíhíⁿ.
 15 Te ducaⁿ chi nchaa ñáyiú ñá túú yòdo tnuní núú tütú núú yódó tnùní nchaa ñáyiú naníhí tàhú ní dáquěe ñaha Yă Ndiöxí xií-yu núú ñùhú núú càyú.

21

Andiu sàa ndihí ñuyúú sáá

1 Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í andiu sàa ndihí ñuyúú sáá, te andiu sã ndécú dǐhna ndihí ñuyúú sà ndécú dǐhna ní ndóñúhú-xí, te tnàhá làmár ní ndóñúhú-xí.
 2 Te yúhú té Juàá ní xiní-í ñuú Jerusalén sáá ñǐ quee-xi núú ndécú Yă Ndiöxí, te ñuú-áⁿ cúú-xí ñuú méé-gă, te ío vii càa chi càa datná cáá ñⁿ ñadihí xíchí tnândaha. 3 Te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ ñⁿ sá ñǐ cáháⁿ andiu, te cächí-xi:

—Chí cündèdóho ñⁿ tnúhu na càháⁿ-í-a: Yă Ndiöxí ndécú ndihí-gá cue ñáyiú vitna, te ducaⁿ-nă cundecu ndihí ñaha-gă xií-yu, te diú-yu cùú-yu ñáyiú cùu cuendá-gá, te vá ñⁿ ndùu ñⁿ quíú-gă te dañá ñàha-gá xií-yu. 4 Te mee Yă Ndiöxí cada-gá sá ñà túú tnàhí-gá ná caní iní-yu cundecu-yu, te ni vǎ quìní-gá-yu tnúhu xihí, te ni vǎ quìní-gá-yu tnúhu ndàhyú, te ni vǎ quìní-gá-yu tnúhu ndihú iní-xi, te ni vǎ quìní-gá-yu tnúhu cùhú, chi nchaa sá ní xiní-yu ñuyúú dǐhna vá quìní-gá-yu vitna —duha cächí sá ñǐ cáháⁿ-áⁿ.

5 Te Yaá núcõo núú xilé váha-áⁿ ñǐ cachí tnúhu-gá xii-í, te cächí-gá:

—Yúhú quidè-í nàcuáa nduu saa nchàa sá cündècu vitna. Te vitna chido tnùní-n ñⁿ núú tütú

nchaa tnúhu sá nǐ cáháⁿ-í-a, chi nchaa tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá cuiti —duha càchí-gá.

⁶ Te dǎtnùnǐ ní cachí tnúhu tucu-gá xii-í:

—Sa ní xínu cava nchaa chiuⁿ ní sani iní-í cada-í, te diu-ni yúhú cùu-í Yaá sa ndècu ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyúú, te diu-ni-í cundecu-í ni caa ni quíhíⁿ. Te nchaa ñáyiu cuiní tuha ñaha xì-í te cada iní-yu sá dàtná ndute cùu-xi sá cuǎñaha tǎhù-í xii-yu candeca-xi iní-yu ni caa ni quíhíⁿ. ⁷ Te nchaa ñáyiu na cùndee iní yáha nándi sá ná yáha-yu sá cuendá-í, te ñáyiu-áⁿ nduu táhù-yu cundecu váha-yu, te yúhú cuu-í Ndiõxí-yu, te ducaⁿ mèe-yu cuú-yu déhe-í.

⁸ Te nchaa ñáyiu na yùhú ndoho cuendá-í quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú càyú ndihí ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñáhá xì-í, ndihí ñáyiu quide nándi nchaa sá cuèhé sá dúhá, ndihí ñáyiu sàhni tnaha, ndihí ñáyiu ndècu ichi díí iní, ndihí ñáyiu quide nduu, ndihí ñáyiu chĩñuhu nchaa sá càchí-yu cùu ndiõxí ní cadúha cue téé ñuyúú-a, ndihí ñáyiu dàcuandehnde, nchaa ñáyiu ducaⁿ xíquide-áⁿ cuíta nihnú-yu chi quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú ñùhú àzufré càyú-xi —duha ní cáháⁿ Yá Ndiõxí ní cachí tnúhu-gá xii-í.

Ñuú Jerusalén sáá

⁹ Te núú ùsá espíritú xĩnehe tícuú ñùhú tnúhu ndòho, te ñⁿ-xi ní quixi-xi te càchí-xi:

—Taqúxi, te na dànehé ñáhà-í xii-n nchaa ñáyiu cùu cuendá Yaá cáá dàtná cáá ñⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé, ñáyiu-áⁿ cada iní-n sǎ cúu-yu dàtná ñⁿ xíchí cuéchí v̄itna tnándaha, te ducaⁿ càda iní-n sǎ cúu-yu chi cundecú-yu ndihí-gá —duha ní cachí tnúhu espíritú-áⁿ xii-í.

10 Te òré quidé ñàha espíritú Yă Ndiõxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te espíritú néhé tǐcuú-áⁿ ndécá ñàha-xi xii-í cuásaá ìⁿ tǐndúú dùcúⁿ, te xíaⁿ nǐ dánèhé núú ñàhá-xí xii-í ñuú Jerusàlén te ñuú-áⁿ nǐ quee-xi núú ndécú Yă Ndiõxí, te ñuú-áⁿ cúú-xí ñuú mée-gă. 11 Te ñuú-áⁿ ïo cǎhnu cuu-xi chi ducaⁿ ïo cǎhnu cuu mee-gă, te dâtásaⁿ-xi dâtná dâtásaⁿ yúú vǎha sá nání jǎspé yúú cáá dâtná cáá vǐdriú sá tǔu ìngá xio ndàa sâtá-xi. 12 Te nǐ cǎndéé yuhu ñuú-áⁿ sǔúní dùcúⁿ nchaa sá ñúhú dòco, te nchii úxúú yuyèhe-xi, te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yuyèhe-áⁿ xǐndecu ìⁿ caa espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí. Te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yuyèhe-áⁿ yódó tnùnǐ òú ìⁿ caa xichi cue ñáyiú isràél. 13 Te únǐ yuyèhe-xi nchii ndàa xio nacuáa quène nchíanchii, te únǐ tucu yuyèhe-xi nchii ndàa nacuáa quée nchíanchii, te únǐ tucu yuyèhe-xi nchii ndàa xio cuha nacuáa quène nchíanchii, te únǐ tucu yuyèhe-xi nchii ndàa xio datni nacuáa quène tucu nchíanchii. 14 Te sá ñúhú dòco-áⁿ chi úxúú tnahá yúú cúú cǐmientú-xi, te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yúú-ǎⁿ ndéé ìⁿ caa òú cue téé ní cáháⁿ tnúhu Yaá cáá dâtná cáá ìⁿ mbéé quitǐ ní dánǐcuèhé-güedé, te òú mee-gă ní táúchíúⁿ-gă ní cáháⁿ-güedé tnúhu-gă.

15 Te espíritú sá cǎháⁿ ndihǐ ñaha xii-í-áⁿ néhé-xí ìⁿ sá cǎní nǐ cuáha mee-ni òúhúⁿ cuááⁿ, te ndihǐ xíaⁿ chícùhá-xi ñuú-áⁿ, ndihǐ sá ñúhú dòco ñuú-áⁿ, ndihǐ nchaa yuyèhe-xi. 16 Te ñuú-áⁿ ìⁿ-ni nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi ndihǐ cuendá cǎni-xi, te espíritú-ǎⁿ ní chícùhá-xi ndihǐ sá néhé-xí-ǎⁿ ñuú-áⁿ, te nèhe-xi ócú úú cǐendú mǐl mǐtrú sá cǎní te òú-ni ducaⁿ nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi, te òú-ni ducaⁿ nèhe-xi

sá dùcúⁿ nchaa vehe càa ñuú-áⁿ. ¹⁷ Te dǎtnùní ní chicùhá-xi sá ñúhú dòco ñuú-áⁿ, te xiǎⁿ néhé-xí ũnídico cúmí mètrú sá dùcúⁿ, te ní chicùhá-xi dàtná chicùhá cue ñáyiú ñuyúú-a.

¹⁸ Te sá ñúhú dòco-áⁿ ñí cuáha mee-ni yúú vǎha yúú sǎ nání jǎspé, te ñihì ñuú-áⁿ cúu-xí mèe-ni díhúⁿ cuááⁿ, te càa datná cáá vǐdriú sá ïo váha càndoo te túu ndàa ìngá xio. ¹⁹ Te ndi ùxúú yúú cúu cìmientú sá ñúhú dòco-áⁿ ndèé ndí dǐíⁿ núú yùú vii càa sátá-xi, te yúú díhna ndèé mee-ni yúú vǎha sá nání jǎspé sátá-xi, te yúú cúu ùú ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání zàfirú sátá-xi, te yúú cúu ùní ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání ǎgatá sátá-xi, te yúú cúu cùmí ndèé ìngá núú yúú vǎha sá nání èsmeraldá sátá-xi. ²⁰ Te yúú cúu ùhúⁿ ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání ònícé sátá-xi, te yúú cúu ìnú ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání còrnalíná sátá-xi, te yúú cúu ùsá ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání crìsólitú sátá-xi, te yúú cúu ùná ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání bèrilú sátá-xi, te yúú cúu ìíⁿ ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání tòpacíú sátá-xi, te yúú cúu ùxí ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání crìsopásá sátá-xi, te yúú cúu ùxí ìíⁿ ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání jàcintú sátá-xi, te yúú cúu ùxúú ndèé tucu ìngá núú yúú vǎha sá nání àmatístá sátá-xi. ²¹ Te ndi ùxúú yuyèhe sá ñúhú dòco-áⁿ cúu-xí mèe-ni yúú vǎha sá nání pèrlá, te ndùu ñi yúú cúu ìíⁿ ìíⁿ yuyehe-áⁿ. Te tnuú cáhnú ndècu xití ñuú-áⁿ cúu-xí mèe-ni díhúⁿ cuááⁿ, te càa-xi datná cáá vǐdriú sá túu ndàa ìngá xio.

²² Te ní xiní-í sá ñà túú vèhe núú chíñùhu ñáyiú Dútú Ndiǒxí cáá ñùú-áⁿ, chi mee-nǎ Dútú

Ndiõxí Yaá quidé nchàa-ndi túhú sá vǎha ndècu ñuú-áⁿ, ndihi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé. ²³ Te ñuú-áⁿ ñà túú-gǎ xíní ñùhu-xi nchíanchii dayèhé-xi, te ni yóó ñà túú-gǎ xíní ñùhu-xi, chi mee-nǎ Yǎ Ndiõxí dáyèhé-gá ñuú-áⁿ ndihi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé. ²⁴ Te cue ñáyiu nchaa ñuú cáá ñùyíú, ñáyiu ní naníhí tàhú xǐndecu ñuú-áⁿ dáyèhé-gá núǎ-yu, te nchaa cue téé yǐndaha ñaha xii-yu nèhe-güedé sá yǐñùhu sá cúú-xí ñuú-áⁿ, te quide cahnu ñaha-güedé xii-gá. ²⁵ Te yuyèhe ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí nàndedí, te ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí cùndiquiⁿ. ²⁶ Te nchaa ñáyiu nèhé-yu sá yǐñùhu sá cúú-xí ñuú-áⁿ te quide cahnú-yu Yá Ndiõxí. ²⁷ Te ñuú-áⁿ vǎ cúú cùndecu ni ìⁿ ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, te ni ìⁿ ñáyiu ndehnde, te ni ìⁿ ñáyiu quide sá ñà túú cùu váha iní Yǎ Ndiõxí vá cúú cùndecú-yu ñuú-áⁿ, chi mee-ni ñáyiu naníhí tàhú ñáyiu yòdo tnuní núú tütú Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé, mee-ni ñáyiu-áⁿ cundecú-yu ñuú-áⁿ.

22

¹ Te sátá dúcáⁿ te ðiu-ni espíritú-áⁿ nǐ dánèhé núú ñáhá-xí xii-í yúte núú ñùhú ndùte candoo canine, te ndute-áⁿ candeca-xi iní ñáyiu ni caa ni quíhíⁿ, te ndute-áⁿ quéé-xí mèi núú núcõo Yá Ndiõxí ndihi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé. ² Te cuádava tnuú cáhnú yǎha xití ñuú-áⁿ cáá yùte-áⁿ, te xio xio yuhu yùte-áⁿ níhnú yùtnu cuuⁿ sávidí-xi, te sávidí nchaa yutnu-áⁿ cúú

tùcu-xi sá cándèca iní ñáyiú ni caa ni quíhíⁿ, te nchaa yutnu-áⁿ cúúⁿ sǎvidí-xi úxúú xito ñⁿ cuíá chi ndi tnahá yóó cúúⁿ sǎvidí-xi, te nchaa ndaha-xi cùu-xi tátna sá cúú-xí nchàa ñáyiú. ³ Te vá yǎo ñⁿ-gá cada ñⁿ sá ñà túú cùu váha iní Yǎ Ndiǒxí ñúú-áⁿ. Chi ñúú-áⁿ núcǎo mee Yǎ Ndiǒxí ndihí Yaá cáá dàtná cáá ñⁿ mbéé quití ní dánícuehé-güedé xítaxi tnùní-gá, te nchaa ñáyiú xínu cuechi núú-gǎ cada càhnu ñahá-yu xii-gá. ⁴ Te nchaa ñáyiú-áⁿ cundehe núú-yu Dútú Ndiǒxí, te tneé-yu cundee diú-gá. ⁵ Te ñúú-áⁿ vǎ quíní-gá-yu niú, te ni vǎ cánèhe chiuⁿ-gá-yu ñuhú cutnùní núú-yu, te ni nchícanhii ñá túú-gǎ xíní ñùhu-xi dayehé ñúú-áⁿ chi mee Dútú Ndiǒxí dáyèhé-gá, te ni caa ni quíhíⁿ cunúú-yu cundecú-yu ñúú-áⁿ.

Sa ta cùyatni nduu quixi tucu Xítóhó Jesucrístú

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ní cachí tnúhu espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí-áⁿ xii-í:

—Nchaandi túhú tnúhu-a cùu-xi mee-ni tnúhu ndáá cuíti. Te Yǎ Ndiǒxí Yaá dácàhu iní nchaa cue téè càháⁿ tnúhu-gá nàcuáa cáháⁿ-güedé ní tendaha-gǎ ñⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gǎ ní quixi-xi ní dánèhé-xi nchaa ñáyiú xínu cuechi núú-gǎ nchaa nàcuáa cada-gá, te vá cùyàa-gá ducaⁿ càda-gá —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁷ Te ní cáháⁿ Xítóhó Jesucrístú, te càchí-gá:

—¡Ío ndihí quixi tucu-í!

¡Te ío váha tnahá nchaa ñáyiú tnèi nchaa tnúhu càháⁿ Yǎ Ndiǒxí yódó tnùní núú tütú-a! —duha càchí-gá.

⁸ Te yúhú té Juáá ní tecú dóho-í nchaa nàcuáa ní ngódó tnùní núú tütú-a, te ní xíní núú-í nchaa

nàcuáa cada-xi ndéé cuèé-gá. Te sátá dúcáⁿ nǐ cuu te ní ngüíñí xítí-í núú espíritú sá nǐ dánèhé núú ñáhá nchàa xiǎⁿ cuendá chiñuhu-ǐ-xi ni cùu. ⁹ Te ní cachí-xi:

—Vá dúcáⁿ càda-n, chi yúhú dicó xínú cuèchi-í núú Yǎ Ndiǒxí dàtná cúú yòhó ndihì nchaa dava-gá ñáyiu ndècu ndihì-n ichi-gá càháⁿ-ndó tnǔhu-gá, ndihì nchaa ñáyiu tnì nchaa tnúhu ndéé núú tütú-a, te xiǎⁿ càchí-í sá vǎ dúcáⁿ càda-n, chi mee Yǎ Ndiǒxí ducaⁿ chiñuhu-n-gá —càchí espíritú-áⁿ xii-í.

¹⁰ Te ní cachí tnúhu tucu-xi xii-í, te càchí-xi:

—Vá chídǎhu-n nì ìⁿ tnúhu Yá Ndiǒxí ndéé núú tütú-a, chi sa ní cuyatni cada-xi nchaa nàcuáa ndéé tnuní. ¹¹ Te dañá sǎ ncháá ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha na cùndecu-ní-yu ichi-áⁿ, te ducaⁿ-ni dàña-n nchaa ñáyiu quide nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ná càda nahi-ní-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-yu, te nchaa ñáyiu quide váha te ducaⁿ-ni na càda váha-yu cundecú-yu, te nchaa ñáyiu quide nchaa nacuáa cùu váha iní Yǎ Ndiǒxí te ñu-ni ducaⁿ na càdá-yu cundecú-yu —duha càchí espíritú-áⁿ.

¹² Te ní cachí Xítóhó Jesucristú:

—Cundedóho-n tnǔhu na càháⁿ-í-a. Ío ndihì quixi tucu-í, te canehe-í nchaa sá ndúú táhú ñáyiu quixi, te nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quidé-yu ìⁿ ìⁿ-yu te ducaⁿ cùnduu sá cuñaha-ǐ nduu táhǔ-yu. ¹³ Te yúhú cúu-í Yaá sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñu-ni-í cundecu-í nǐ caa nǐ quíhíⁿ —duha càchí-gá.

¹⁴ Te váha táhú nchaa ñáyiu sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi, chi ñáyiu-áⁿ nǐ nduu táhǔ-yu quíhu-yu xítí ñuú-áⁿ, te caxí-yu sávidí yutnu

nùtní-án te xǎⁿ candeca-xi iní-yu ni caa ni quíhíⁿ.
 15 Te ñuú-áⁿ vǎ cúú quǐhu ni ñⁿ ñáyu ndècu ichi cuehé ichi duha, ni cuè ñáyu quède nduu, te ni cuè ñáyu ndècu ichi díí ìní, te ni cuè ñáyu sàhni tnaha ñáyu-xi, te ni cuè ñáyu chìñuhu nchaa sá ñí cadúha cue téé ñuyú-a cǎchí-yu cùu ndiòxí, te ni cuè ñáyu tnàhá iní dacuàndehnde, te ni ñⁿ ñáyu ducaⁿ xǐquide vá ndúú tǎhǔ-yu quǐhu-yu xití ñuú-áⁿ.

16 Te ní cáháⁿ tucu Xítóhó Jesucrístú, te cǎchí-gá:

—Yúhú Xítóhó Jesucrístú ní tendaha-í espíritú xínú cuèchi núú-í cuendá cǎchí tnúhu-xi xii-n nàcuáa ndúu tnúhu cúñaha-n xii nchaa ñáyu ndècu ndihí-n ichi-í dǎcuàha tnúhu-í ñⁿ ñⁿ ñuú. Te yúhú cúú-í mei ñàní tnàhá ndíi Dàvíí, te cada iní-n sǎ cúú-í dǎtná ñⁿ chódíní quití quène datneé —duha cǎchí-gá.

17 Te nchaa ñáyu cùu cuendá Xítóhó Jesucrístú Yaá cáá dǎtná cáá ñⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé, diu-ni ñáyu-áⁿ cúú-yu ñáyu cada iní-ó sǎ cúú-yu ñⁿ ñadìhí xíchí tnǎndaha ndihí ñaha xii-gá, te ñáyu-áⁿ ñⁿ-ni cǎháⁿ-yu ndihí Espíritú Yǎ Ndiòxí, te xǎhǎⁿ-yu ndihí Espíritú-gá xii nchaa dava-gá ñáyu:

—Chí táquixi —cǎchí-yu xǎhǎⁿ-yu ndihí Espíritú Yǎ Ndiòxí.

Te nchaa ñáyu ducaⁿ ndèdóho tnúhu-áⁿ vitna, te xini ñuhu-xi ducaⁿ cáháⁿ-yu tnàhá-yu cúñàhá-yu xii nchaa dava-gá ñáyu-áⁿ, te nchaa ñáyu cuení tuha ichi-gá te na quixí-yu, te dícó ducaⁿ cùu tǎhǔ-yu sá cándèca iní-yu ni caa ni quíhíⁿ.

18 Te nchaa nchòhó ñáyu ndèdóho nchaa nàcuáa cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndèé núú tütú-a cǎháⁿ-í

dóho-ndo. Te núu ìⁿ ñáyiú na còdo-gá tnúhu chido tnùnì-yu núú tütú-a, te Yá Ndiõxí ío dandòho ñaha-gá xii-yu chí yáha-yu nchaa tnúndòho yodo tnuní núú tütú-a te núu ducaⁿ na càdá-yu. ¹⁹ Te núu ìⁿ ñáyiú na chidáhu dava tnúhu Yá Ndiõxí ndéé núú tütú-a te ñáyiú-áⁿ vǎ ndúú tǎhǔ-yu cundecú-yu ñuú-gá, te ní vǎ ndúú tǎhǔ-yu sá cándèca iní-yu ní caa ní quíhíⁿ dàtná yódó tnùnì núú tütú-a.

²⁰ Te Xítóhó Jesucristú Yaá càháⁿ sá ncháá tnúhu-a cù-xi tnúhu ndáá ní cáháⁿ-gá ní tecú dóho-í, te càchí-gá:

—Ndáá sá ío ndǎhí quixi tucu-í —duha càchí-gá.

Te yúhú ní xáhaⁿ-ǎ xii-gá:

—Ducaⁿ na cùnduu, taquìxi yohó Xítóhó Jesucristú —duha ní xáhaⁿ-ǎ xii-gá.

²¹ Te Xítóhó Jesucristú ío na chìndee chitúu ñaha-gǎ xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí cádá ndèe iní-nǎ vitna.

Tnúhu ní cáháⁿ yǎ ndiǒxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939